

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÎRE nr. _____

din _____
Chișinău

Cu privire la aprobarea Regulamentului sanitar pentru instituțiile de educație timpurie

În scopul realizării prevederilor Legii nr. 10-XVI din 3 februarie 2009 privind supravegherea de stat a sănătății publice (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr. 67, art. 183), cu modificările și completările ulterioare, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă Regulamentul sanitar pentru instituțiile de educație timpurie (se anexează).

2. Ministerul Educației, în comun cu autoritățile administrației publice locale de nivelul întâi și al doilea, în termen de 6 luni, va evalua costurile aferente realizării prevederilor Regulamentului aprobat și va elabora Planul național de implementare graduală a normelor sanitare în instituțiile de educație timpurie.

3. Cheltuielile ce țin de realizarea prevederilor Regulamentului nominalizat vor fi acoperite din bugetul de stat, în limita transferurilor la bugetele locale pentru finanțarea instituțiilor de educație timpurie, precum și din alte surse, conform legislației în vigoare.

4. Se recomandă autorităților administrației publice locale să asigure implementarea prezentului Regulament în procesul de dezvoltare și modernizare a instituțiilor de educație timpurie.

5. Prevederile Regulamentului aprobat se aplică cu începere de la data de 1 ianuarie 2018, conform Planului național de implementare graduală a normelor sanitare.

6. Controlul asupra executării prezentei hotărîri se pune în sarcina Ministerului Sănătății.

Prim-ministru

PAVEL FILIP

Aprobat
prin Hotărârea Guvernului nr.
din 2016

Regulament sanitar pentru instituțiile de educație timpurie

Capitolul I Dispoziții generale

1. Regulamentul sanitar pentru instituțiile de educație timpurie (în continuare – Regulament) are scopul de a oferi norme sanitare pentru exploatarea și întreținerea instituțiilor de educație timpurie, indiferent de proprietatea și forma organizatorico-juridică, orientate spre protecția și fortificarea stării de sănătate, dezvoltarea fizică și neuropsihică armonioasă a copiilor, prevenirea apariției unor îmbolnăviri a acestora în cadrul activităților de educație și îngrijire.

2. Prezentul regulament sanitar cuprinde norme sanitare cu caracter obligatoriu pentru persoanele fizice și juridice cu atribuții în proiectarea, construcția/reconstrucția/renovarea, exploatarea și întreținerea instituțiilor de educație timpurie, precum și pentru instituțiile ce efectuează supravegherea de stat a sănătății publice.

3. Regulamentul vizat servește drept normative ale procesului de gestionare sanitară a instituțiilor de educație timpurie și funcționează în conformitate cu legislația existentă și cerințele documentelor normative din domeniul construcțiilor.

4. Prezentul Regulament stabilește norme sanitare obligatorii pentru:

- a) amplasarea instituțiilor de educație timpurie;
- b) amenajarea și menținerea teritoriului;
- c) dotarea și întreținerea încăperilor;
- d) iluminatul natural și artificial al încăperilor;
- e) încălzirea și ventilația încăperilor;
- f) asigurarea cu apă potabilă și sanitație;
- g) prevenirea îmbolnăvirilor copiilor;
- h) organizarea alimentației și nutriției;
- i) igiena personală a copiilor de vîrstă antepreșcolară și preșcolară;
- j) igiena personalului;
- k) obligațiunile personalului medical.

5. Regulamentul conține norme sanitare privind condițiile pentru educația și îngrijirea copiilor orientate spre menținerea și fortificarea sănătății.

6. Obiectivele aflate în stadiu de proiectare și construcție trebuie să corespundă normelor în cauză pînă la darea în exploatare.

7. Instituțiile de educație timpurie sunt supuse autorizării sanitare de funcționare.

Blocurile alimentare sunt supuse autorizării sanitar-veterinare de funcționare.

Orice modificare în activitatea instituțiilor de educație timpurie, condițiilor de educație și îngrijire a copiilor sunt coordonate cu Serviciul de Supraveghere de Stat a Sănătății Publice.

8. În sensul prezentului Regulament noțiunile de bază utilizate au următoarea semnificație:

Centrul de resurse pentru educație incluzivă – un serviciu de asistență a beneficiarilor cu cerințe educaționale speciale pentru asigurarea organizării activităților specifice de abilitare/ reabilitare a dezvoltării copiilor.

Gestionar – salariat al oricărui agent economic (persoană juridică sau fizică) sau al oricărei autorități ori instituții publice, avînd ca atribuții principale de serviciu primirea, păstrarea și eliberarea de bunuri, aflate în proprietatea, administrarea, folosința sau deținerea chiar temporară a angajatorilor menționați, indiferent de modul de dobîndire și de locul unde se află bunurile (după caz, acestea din urma putînd fi: bunuri materiale, mijloace bănești sau orice alte valori) .

Instituție de educație timpurie – unitate de educație și învățămînt care realizează un proces educațional și de îngrijire a copiilor cu vîrsta sub 6 (7) ani în scopul dezvoltării lor fizice, cognitive, emoționale și sociale. Organizarea educației timpurie se efectuează pe grupe, constituite, de regulă, după criteriul de vîrstă al copiilor și sau grupuri mixte, beneficiind de cadre didactice calificate și o infrastructură adecvată.

Geohelminți patogeni –vermi parazitari care afectează omul, iar solul poluat cu ouă viabile de helminți, are un rol deosebit în transmiterea bolii.

Agenți biologici – microorganisme (bacterii, viruși, rickettsii, paraziți, fungi) și alți agenți, precum prionii, care pot provoca boli oamenilor și animalelor.

Substanțe chimice toxice – un element chimic și compușii săi care pot afecta starea de sănătate a oamenilor prin contactul direct sau indirect, prin inhalare sau ingerare și pentru care sunt stabilite concentrații maximal admisibile.

Substanțe biodistructive – substanțe active și preparate, conținînd una sau mai multe substanțe active, prezentate sub o formă în care sînt livrate utilizatorului, destinate distrugerii, împiedicării, anihilării organismelor dăunătoare, prevenirii acțiunilor acestora sau combaterii lor în orice mod, printr-o acțiune chimică sau biologică, utilizate pentru dezinfecție.

9. Instituțiile de educație timpurie oferă servicii educaționale și de îngrijire tuturor copiilor cu vîrsta sub 7 ani din comunitate și servicii specializate pentru copiii cu cerințe de educație speciale. La înmatricularea copiilor se ia în considerație posibilitatea organizării regimului zilei, în corespundere cu particularitățile anatomo-fiziologice a fiecărei grupe de vîrstă și/sau în dependență de tipurile de deficiențe.

10. Numărul copiilor din grupe în instituțiile de educație timpurie se determină reieșind din suprafața destinată sălii de grupă pentru joc și masă –

pentru copiii de vîrstă pînă la 3 ani (antepreșcolari) nu mai puțin de 2,5m² pentru 1 copil și pentru grupele de vîrstă de la 3 pînă la 7 ani (preșcolari) nu mai puțin de 2,0m² pentru 1 copil, aflați de facto în grupe. Pentru instituțiile de educație timpurie unde sala de grupă pentru joc și masă este comasată cu dormitorul suprafața pentru 1 copil se mărește cu 1,0 m² pentru toate grupele de vîrstă.

11. Numărul maxim de copii în grupele antepreșcolare este pînă la 15 copii, în grupele preșcolare pînă la 20 copii.

12. Numărul copiilor cu dizabilități incluși în grupele antepreșcolare și preșcolare trebuie să constituie 1-2 copii într-o grupă.

13. Responsabilitatea pentru respectarea normelor sanitare al prezentului regulament o poartă gestionarul și conducătorul instituției. Nerespectarea prezentului Regulament atrage după sine răspundere contravențională, conform legislației în vigoare.

Capitolul II

Amplasarea instituțiilor de educație timpurie

14. Instituțiile de educație timpurie se amplasează în interiorul cartierelor locative, în afara zonelor de protecție sanitară a întreprinderilor, construcțiilor sau altor obiective și surse poluante și la o distanță ce asigură respectarea nivelurilor maximal admisibile de poluare atmosferică fonică respectînd normativele de insolație și iluminat natural al încăperilor și terenurilor de joacă.

15. Terenul de amplasare trebuie să fie bine drenat, fără deșeuri, solul nu trebuie să conțină niveluri periculoase de substanțe chimice toxice sau microorganisme patogene. Apa subterană superficială trebuie să se găsească la cel puțin 0,5-1 m sub nivelul inferior al fundației clădirii instituțiilor de educație timpurie. Se interzice amplasarea instituțiilor de educație timpurie în zone cu risc sporit de alunecări de teren și inundații.

16. Instituția de educație timpurie poate fi amplasată în clădiri existente sau anexată la blocurile locative sau de menire socială, inclusiv instituții de învățămînt, cu excepția întreprinderilor industriale și celor de prestări servicii, cu respectarea următoarelor condiții:

- a) să fie amplasată nu mai sus de etajul 2;
- b) să aibă teren separat îngrădit;
- c) să aibă intrări/ieșiri distincte pentru copii și transport auto;
- d) să aibă sistem autonom de asigurare cu apă, canalizare, încălzire;
- e) să fie asigurată audio- și hidro- izolarea de casa de locuit, etc.;
- f) să fie asigurată cu ventilație adecvată;
- g) să fie respectate normele referitoare la proiectare, spații, dotare, insolația încăperilor etc. descrise în regulament;
- h) fără surse de poluare;
- i) să fie exclusă amplasarea lor în subsoluri și spații insalubre.

17. Gestionarii (managerii) instituțiilor de educație timpurie întreprind toate măsurile posibile pentru asigurarea normelor sanitare prevăzute în p.14 și 15, în cazul imposibilității asigurării prevederilor punctelor menționate se

precaută posibilități de reamplasare în cartiere locative ce asigură respectarea nivelurilor maximal admisibile de poluare a aerului atmosferic și solului, insolație și iluminat natural al încăperilor și terenurilor de joacă.

18. Distanța de la teritoriul instituțiilor de educație timpurie până la obiectele radiotehnice și sursele de poluare a stațiilor de alimentare cu produse petroliere trebuie să fie nu mai mică de 50m.

Capitolul III **Amenajarea și menținerea teritoriului**

19. Amenajarea teritoriului instituției de educație timpurie trebuie să corespundă prevederilor NCM C. 01.02-99 „Proiectarea construcțiilor pentru grădinițe de copii”. Teritoriul este înverzit reieșind din calculul minim 50% din terenul liber de construcții. Plantațiile verzi sunt utilizate pentru separarea terenurilor de joacă unul de altul și terenurile grupelor de zona economică.

La înverzirea teritoriului instituției de educație timpurie nu se permite plantarea arborilor și arbuștilor spinoși și cu fructe otrăvitoare.

Plantațiile verzi nu trebuie să fie obstacol pentru asigurarea nivelului optimal de insolație și iluminat natural al încăperilor și terenurilor de joacă.

20. La proiectarea instituțiilor de educație timpurie se prevede pe teren un spațiu destinat pentru scaune cu rotile, biciclete și sănii protejat de precipitații atmosferice cu un baldachin.

Pentru prevenirea inundării și poluării terenurilor de joacă se prevede sisteme de evacuare a apelor pluviale.

21. Blocurile instituțiilor de educație timpurie se construiesc și se acomodează la necesitățile copiilor cu dizabilități prin următoarele mijloace: căi de acces conform normativelor și standardelor naționale în construcție, adaptate la necesitățile persoanelor cu dizabilități; WC accesibile; uși și ascensoare accesibile/largi; gresie și faianță nealunecoasă și cu reflecție perceptibilă de către persoanele cu dizabilități de vedere accentuate și medii etc., în conformitate cu cerințele normativelor de stat în construcții: CP C.01.02-2014 „Proiectarea clădirilor și construcțiilor cu considerarea accesibilității pentru persoanele cu dizabilități. Prevederi generale” și NCM C.01.06-2014 „Cerințe generale de securitate pentru obiectele de construcție la folosirea și accesibilitatea lor pentru persoanele cu dizabilități” (aprobat de Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor).”

22. Pe teritoriul instituției de educație timpurie pentru copii cu dereglări ale aparatului locomotor cărările și trotuarele nu trebuie să aibă o pantă mai mare de 5 grade, cu lățimea cărării și trotuarului nu mai puțin de 1,6m. La cotituri și la fiecare 6 m trebuie să fie amenajate zone de repaus.

23. Pe teritoriul instituției de educație timpurie pentru copii cu deficiențe severe de vedere în scopul siguranței circulației copiilor lățimea cărărilor pentru

plimbări trebuie să fie nu mai puțin de 3m și să aibă câte un gard din ambele părți în 2 niveluri: balustradă la înălțimea de 90cm și leaț la înălțimea de 15cm. În apropierea cotiturilor, intersecțiilor, clădirilor, stîlpilor și altor obstacole cărările (pistele) ar trebui să aibă o structură mazarat de acoperire, suprafață rugoasă care servesc ca un semnal pentru a înceteni mișcarea. Cărările (pistele) asfaltate trebuie să aibă un profil în formă de arc, în funcție de lățimea lor mijlocul pistei crește peste părțile laterale cu 5-15 cm.

24. În instituțiile de educație timpurie se respectă «siguranța în exploatare» care presupune protecția tuturor copiilor, inclusiv celor cu cerințe educaționale speciale, împotriva riscului de accidentare în timpul exploatării normale a spațiului din interiorul clădirilor, precum și a spațiului aferent acestora, prin:

a) Prevenirea alunecării:

stratul de uzură nu trebuie să împiedice căderea prin alunecare, chiar și pe vreme ploioasă;

finisajul treptelor și rampelor este realizat încît să se evite alunecarea și cu reflecție perceptibilă de către persoanele cu dizabilități de vedere;

treptele trebuie să evite staționarea apei și formarea unui strat de gheață.

b) Prevenirea căderilor, împiedicărilor:

schimbările de nivel trebuie atenționate prin marcaje vizibile;

marginea treptelor să fie clar vizibilă, să nu se confunde cu desenul de pe suprafața orizontală a treptei.

25. Obiectele (arbori, arbuști, stîlpi etc.) de pe teritoriul instituțiilor de educație timpurie nu trebuie să fie un obstacol în cale pentru deplasare, plimbări și jocuri.

26. Teritoriul instituțiilor de educație timpurie trebuie să dispună de un sistem de iluminare artificial. Nivelul de iluminare artificial pe perioada de aflare a copiilor trebuie să fie cel puțin – 10 lx la nivelul solului pe înserate sau vreme posomorîtă și de 40 lx pentru copii cu deficiențe de vedere.

27. Nivelul de zgomot și poluare a aerului atmosferic pe teritoriul instituției de educație timpurie nu trebuie să depășească normativele stabilite pentru teritoriul zonei locative. Nivelul de zgomot pe teritoriul instituțiilor de educație timpurie este menționat în anexa 1.

28. Pentru instituțiile de educație timpurie trebuie să fie prevăzute locuri amenajate pentru recreiere și educație fizică a copiilor. Pentru plimbări pot fi utilizate scuarurile, parcurile și alte teritorii amenajate pentru plimbarea copiilor.

29. Pentru copiii de vîrstă pînă la 3 ani suprafața terenului de joacă se calculează reieșind din $7,2m^2$ pentru un copil și nu mai puțin de $9,0m^2$ pentru un copil de vîrstă cuprinsă între 3-7 ani și terenul de sport.

30. În condițiile urbane existente (densitatea înaltă a construcțiilor) se permite utilizarea unui teren de joacă pentru 2 grupe cu condiția stabilirii unui regim separat de aflare în aer liber.

31. Terenurile de jocuri trebuie să fie apropiate și comod conectate cu ieșirea din grupă. Ele sunt acoperite cu gazon de iarbă, cu sol compactat, fără praf sau realizate din materiale care nu produc efecte nocive asupra sănătății

umane și separate între ele prin cărări acoperite cu o suprafață potrivit de fermă care să asigure securitatea copiilor.

32. Terenurile de joacă pentru grupele de preșcolari din cadrul școlilor trebuie să fie separate de terenurile de recreiere ale elevilor.

33. Terasale și umbrarele sunt dotate cu podele din lemn (sau alt material de construcție, inofensiv pentru sănătatea umană) la o distanță de cel puțin 15 cm de la sol.

34. Terasale pentru copiii de vîrsta pînă la 3 ani pot fi anexate de clădirea instituției de educație timpurie și folosită pentru plimbări sau somn. Terasale anexate la clădire nu trebuie să reducă nivelul de iluminare naturală în încăperile grupelor.

35. Echipamentele pentru terenurile de joc și de sport trebuie să fie adecvate vîrstei, să nu fie realizate din materiale care pot produce efecte nocive asupra sănătății, suprafața să fie netedă, fără muchii și colțuri ascuțite, învelișul inoxidabil și ușor de curățat. Suprafața terenurilor nu trebuie să aibă locuri cu proeminente.

36. Materialele utilizate pentru terenurile de joc trebuie să fie ecologic pure: lemn îmbibat cu antiseptic; metal acoperit cu strat anticoroziv; inox fără joncțiuni de la sudură pe panta toboganului; placaj rezistent la apă, acoperit cu un strat de material antiderapant; plastic rezistent la soare (nu se decolorează), precum și la fluctuații de temperatură (nu dă micro-fisuri). Accesoriile sunt zincate. Toate joncțiunile au dopuri de plastic, iar scaunele caruselului, balansoarului pe arc și scrînciob-balansoarului au înveliș special antiderapant.

37. Anual, în primăvară, nisipul de pe terenurile de joacă se schimbă. Nisipul nou adus trebuie să corespundă parametrilor sanitaro-chimici, parazitologici, microbiologici și radiologici de inofensivitate. În lipsa copiilor, nisipierile trebuie să fie acoperite pentru a preveni contaminarea nisipului (capace, pelicule de plastic sau alte dispozitive). La depistarea ouălor viabile de geohelminți patogeni pentru om se efectuează schimbarea nisipului.

38. Teritoriul instituțiilor de educație timpurie trebuie să fie menținut în stare curată, fără deșeuri, excremente de animale, liber de insecte și rozătoare, puțuri deschise sau accesibile copiilor, cisterne, fose septice și altele ce pot prezenta pericol pentru siguranța copiilor.

39. Curățarea teritoriului se efectuează dimineața cu 1-2 ore înainte de sosirea copiilor sau seara după plecarea lor. În perioada caldă a anului se recomandă irigarea teritoriului nu mai puțin de 2 ori pe zi.

40. Pentru a asigura accesul copiilor, iarna căile de acces spre instituția de educație timpurie/grupe și drumurile/cărările pentru plimbări în aer liber se curăță de zăpadă obligatoriu, se permite presurarea nisipului pe cărări. Se interzice utilizarea reagenților pentru topirea zăpezii.

41. Pe teritoriul și în preajma instituțiilor de educație timpurie se interzice arderea deșeurilor vegetale.

42. Zona economică se amplasează din partea debarcaderului blocului alimentar amenajată cu teren pavat și intrare separată.

43. În zona economică se amplasează (după necesitate):

- a) cazangeria cu depozitul pentru combustibil;
- b) depozitul pentru legume și fructe;
- c) terenul pentru uscarea lenjeriei și curățarea covoarelor;
- d) teren pavat pentru containerele de colectare a deșeurilor solide, etc.

44. Containerele de colectare a reziduurilor solide a instituțiilor de educație timpurie trebuie să fie din metal sau alt material ce poate fi curățat și dezinfectat, cu capace și plasate numai pe teren pavat, la distanța de minimum 15m de la instituțiile de educație timpurie și 20 m de la spații locative.

Suprafața terenului pentru containere trebuie să depășească suprafața bazei containerului. Se permite utilizarea și altor structuri închise, speciale pentru colectarea deșeurilor menajere și alimentare, inclusiv plasarea acestora pe terenul adiacent instituțiilor de educație timpurie de colectare a deșeurilor menajere a cartierului locativ.

45. În cazul lipsei sistemului de apeduct, aprovizionarea cu apă potabilă în localitate se asigură din fântână freatică, conform Hotărârii Guvernului nr. 934 din 15.08.2007 "Cu privire la instituirea sistemului informațional automatizat "Registrul de stat al apelor minerale, potabile și băuturilor nealcoolice îmbuteliate".

46. Fântâna este amplasată la distanța nu mai mică de 50 m de la clădirea instituției de educație timpurie în punctul cel mai înalt de pe teren și liber de surse de poluare.

Capitolul IV

Dotarea și întreținerea încăperilor

47. Proiectarea instituțiilor de educație timpurie se efectuează în conformitate cu normativele în construcții NCM C. 01.02-99 „Proiectarea construcțiilor pentru grădinițe de copii” (aprobat de Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor prin Ordinul nr.239 din 21 decembrie 1998 cu aplicare din 01 ianuarie 1999). Normativele sanitare, enumerate în acest capitol completează și detaliază normele din domeniul ocrotirii sănătății.

48. Clădirile instituțiilor de educație timpurie trebuie să fie proiectate, ținând cont de accesul tuturor categoriilor de copii, inclusiv al celor cu dificultăți locomotorii, de vâz etc.

49. Toate încăperile instituțiilor de educație timpurie trebuie să corespundă condițiilor pentru accesul la acestea. Categoriile de copii cu cerințe educaționale speciale (conform tuturor tipurilor de afecțiuni) și numărul de locuri trebuie să fie stabilite conform temei de proiect pentru specificul instituției de învățământ respective.

50. În caz că aceste exigențe lipsesc, în fiecare încăpere, pentru o grupă de copii, în medie, trebuie prevăzute câte 1-2 locuri, echipate pentru copii cu cerințe educaționale speciale, în funcție de fiecare tip de afecțiune - mobilitate redusă, deficiențe de vedere sau auz.

51. Condițiile pentru proiectarea accesului, după cum urmează:

a) dimensiunile golurilor ușilor la intrare în încăperi, organizarea rutei fără bariere (ținând cont de modul de deplasare și virare a căruciorului);

b) zona fără bariere a locurilor speciale pentru copii, locul la tablă, zona la standurile de demonstrație, stelajele cu material didactic și grafic;

c) echipamentul special pentru locurile copiilor;

d) sistemele de mijloace de asistență individuală la deplasarea și fixarea corpului

la ședere;

e) echipamentul auxiliar și posibilitatea de a-l folosi (iluminarea artificială și naturală, schimbul de aer, sistemul de informare și telecomunicații).

52. Instituțiile de educație timpurie se amplasează în clădiri cu 1 – 2 nivele. Dacă relieful este înclinat, instituția de educație timpurie poate fi în 3 nivele, dar ieșirile de la etajele 1 și 2 trebuie să fie la nivelul solului.

53. Clădirile instituțiilor de educație timpurie trebuie să fie centralizate (toate încăperile se amplasează într-o clădire) sau decentralizate (blocuri, pavilioane unite cu galerii încălzite).

54. La amplasarea încăperilor în clădirile instituțiilor de educație timpurie trebuie să se respecte principiul asigurării cu încăperi proprii pentru fiecare grupă de copii, izolării maxime pe grupe, atât între ele, cât și între încăperile administrative și blocului alimentar.

55. La nivelul 3 trebuie să fie amplasate încăperile comune folosite provizoriu de copii (sala de muzică, sport etc.) sau încăperi destinate personalului de educație și de îngrijire. Se permite amplasarea la nivelul 3 a încăperilor pentru grupele de copii de 5-7 ani.

56. Materialul de construcție al clădirilor instituțiilor de educație timpurie trebuie să îndeplinească următoarele condiții igienice, tehnice și arhitecturale:

a) să aibă conductibilitate termică mică (termoizolante);

b) să aibă porozitate;

c) să nu rețină apa;

d) să fie rezistente, elastice, neinflamabile;

e) să fie izolatoare fonice.

57. Scările dintre etaje se amenajează cu balustrade bilaterale cu înălțimea de 1,8m care se instalează la 2 nivele - la înălțimea de 0,9 m și suplimentar o bară de mână la înălțimea de 0,5m. Grilajele de metal a scărilor dintre etaje se instalează vertical.

58. Se prevăd, la necesitate, ascensoare, rampe cu o pantă de 1:6. Rampele trebuie să fie acoperite cu un strat de cauciuc.

59. La proiectarea instituțiilor de educație timpurie se prevăd următoarele categorii de spații:

a) încăperi pentru grupa de copii (separat pentru fiecare grupă de copii);

b) încăperi comune pentru instruire (sală de muzică, sală de sport, centrul de resurse pentru educația incluzivă);

c) încăperi auxiliare (blocul medical, blocul alimentar, spălătoria);

d) încăperi destinate personalului de educație și de îngrijire.

60. Numărul și tipul de încăperi comune pentru instruire se determină la etapa de proiectare reieșind din sarcina de proiect.

Pentru instituții cu un număr mai mare de 100 copii se proiectează/construiește sală de muzică și sală de sport separate.

61. Se interzice amplasarea încăperilor medicale și celor destinate copiilor, nivelul pardoselei cărora este mai jos de nivelul pereului clădirii.

62. În scopul menținerii regimului termic intrările și ieșirile în instituțiile de educație timpurie trebuie amenajate cu un tambur.

63. Ușile de la intrările în clădire, încăperile pentru copii nu trebuie să creeze obstacole în calea trecerii copiilor. În încăperi se evită instalații cu colțuri în afară, iar cele existente se rotungesc.

64. Pereții din încăperile de grupă sunt echipate și vopsite în culori mate de tonuri deschise. Ușile și ramele de la ușă, părțile proeminente ale clădirii, borduri, trepte, mobilierul și echipamentele trebuie să contrasteze cu culoarea pereților.

65. Atunci când se utilizează echipamente de sunet se prevede izolarea fonică a pereților și podelei (pereții și podelele trebuie să aibă proprietăți de sonoizolare înaltă).

66. Încăperile de grup, dormitoare, sălile de muzică pentru deficiențe severe de vedere trebuie să aibă mijloace de orientare sonoră și palpabile.

67. Blocul alimentar, punctul medical cu izolator și spălătoria trebuie să dispună de ieșiri separate. În interiorul instituțiilor, indiferent de tipul lor, circulația copiilor este separată de cea pentru activitățile administrativ-gospodărești.

68. În clădirea instituției de educație timpurie trebuie să se respecte următoarele principii de amplasare a încăperilor:

a) grupele antepreșcolare, centrul de resurse pentru educația incluzivă și blocul medical se amplasează la parter cu intrare separată;

b) grupele preșcolare se amplasează la etajele I și II (în cazul clădirilor cu parter și 2 nivele);

c) intrarea poate fi comună pentru cel mult patru grupe;

d) grupul sanitar pentru personal, depozite pentru legume și camera frigorifică cu asigurarea condițiilor pentru păstrarea produselor prevăzute de producător sunt amplasate în subsol sau demisol;

e) blocul alimentar și spălătoria se amplasează la parter.

Ușile cu geam din interiorul clădirii sunt protejate cu plase de lemn din ambele părți până la nivelul taliei copilului.

69. Componenta și suprafața încăperilor medicale sunt menționate în anexa 2.

70. Design-ul grupei include:

a) vestiarul (pentru primirea copiilor și păstrarea hainelor și încălțămintei de stradă);

b) încăperea de grupă (sala pentru joc, activități și mese);

c) dormitorul;

d) bufetul (pentru distribuirea bucatelor, spălarea veselei);

e) grupul sanitar accesibil persoanelor cu dizabilități locomotorii.

Suprafețele încăperilor de grupe sunt menționate în anexa 3.

Pentru instituțiile de educație timpurie cu programul de activitate de până la 6 ore prezența dormitorului nu este obligatorie. În cazul absenței dormitorului în grupă este amenajat un colț/spațiu pentru odihna copilului, la necesitate (o canapea).

71. Vestiarul este dotat cu dulapuri individuale, marcate pentru fiecare copil, scaune sau masă de toaletă obișnuită pentru așezarea comodă a copilului în timpul îmbrăcării/dezbrăcării.

În vestiar sau altă încăpere apropiată de încăperile de grup se prevăd instalații pentru uscarea hainelor și încălțăminte pentru copii.

72. În instituțiile de educație timpurie cu programul de activitate de până la 6 ore, unde nu este prevăzut vestiar separat pentru personal se admite dotarea vestiarelor din încăperile de grup cu un dulap separat pentru hainele și încălțăminte personalului.

73. În instituțiile de educație timpurie unde sălile pentru joc, activități și mese sunt comasate cu dormitoare, pentru amplasarea paturilor se prevede un sector separat.

74. Sălile pentru joc, activități și mese se amenajează cu mese și scaune, dulapuri pentru jucării, cărți, materiale didactice. Ele sunt marcate indicându-se numărul și culoarea lor (anexa 4).

75. Mobilierul și echipamentul pentru copii trebuie să fie inofensive pentru sănătatea copiilor și să țină cont de specificul de organizare al procesului educațional, precum și a activităților de recuperare medicală, de asemenea, să corespundă taliei și vârstei copiilor.

76. În incinta sălilor de grup pentru copiii cu deficiențe severe de vedere și copii cu retard mintal trebuie să fie mesele universale individuale, cu parametri reglabili, design simplu și construcții sigure.

77. În incinta sălilor de grup pentru copiii cu deficiențe severe de auz, precum și dereglări severe de vorbire trebuie să se prevadă: mese individuale cu telecomandă (set microfon, echipament auditiv), masa educatorului cu panoul de control de la distanță (un amplificator și un comutator) cu conectare printr-o linie cu intensitate de curent joasă la panoul de control de la fiecare masă. Echipamentul auditiv se montează pe mese staționare fixate pentru copii și educatori.

78. În cazul în care se prevăd locuri pentru copiii cu deficiențe de vedere sau auz, distanța trebuie să fie:

- a) între masă/mese și pereții fără geamuri - de minimum 0,7 m;
- b) între masă/mese și pereții cu geamuri - de minimum 0,5 m.

79. Aria mesei pentru copiii cu deficiențe de văz trebuie să fie de minimum 1,0m lățime și de 0,6 m lungime pentru instalarea literaturii tipărite cu caractere Braille și a tiflotehnicii. În caz general, în încăperile de grupă standard este suficient ca masa/mesele copilului/copiilor cu deficiențe de vedere sau auz să fie instalată/e cât mai aproape de geam/sau de sursa de lumină, iar pentru copilul/copiii care se folosesc de cărucioare să se prevadă 1-2 locuri de lângă

golul ușii. În cazul în care mesele de două locuri se înlocuiesc cu mese de un singur loc, trebuie respectați parametrii trecerilor între mesele copiilor cu cărucioare, între mese și pereți și distanța între ușa de intrare și tablă.

80. Dimensiunile minime ale zonei unui singur loc, ținând cont de virajul căruciorului, trebuie să fie de 1,8m x 1,8 m.

81. În sălile de grup pentru copiii cu dizabilități ale aparatului locomotor se prevede mobilier special.

82. În încăperile punctului medical pentru copiii cu cerințe educaționale speciale (cu deficiențe în dezvoltare fizică și/sau mintală) trebuie să se prevadă condiții pentru organizarea măsurilor curativ-profilactice, aplicarea tratamentului de reabilitare medicală și de corecție.

83. La așezarea copiilor la mese trebuie să se țină cont de starea fiziologică a analizatorului vizual și auditiv.

84. Ferestrele din sălile de jocuri trebuie să fie orientate optimal în perimetrul vest–sud–est și înzestrate cu oberlihturi.

85. Dormitoarele sunt dotate cu paturi individuale asigurate cu saltea, pătură, mușama de protecție, 3 seturi de lenjerie de pat și lenjerie pentru fiecare copil adecvate vârstei acestuia. Instituțiile de educație timpurie se dotează cu următoarele paturi tip:

a) N 1 – destinat pentru copii de vîrsta de la 1,5 ani pînă la 3 ani (antepreșcolari);

b) N 2 – copii de la de la 3 pînă la 7 ani (preșcolari).

Dimensiunile paturilor Nr 1 au lungimea – 120 cm, lățimea – 60 cm și înălțimea – 30 cm, iar a paturilor N 2, respectiv – 140 cm, 60 cm și 30 cm.

În instituțiile de educație timpurie unde sălile pentru jocuri sunt comasate cu dormitoarele pentru copii de vîrsta 4-7 ani se admite folosirea paturilor pliante, a paturilor cu 2-3 nivele de tip casetă.

86. Se interzice folosirea paturilor în 2 nivele pentru evitarea traumelor.

87. Amplasarea paturilor trebuie să asigure trecerea liberă a copiilor între paturi, paturi și pereți, paturi și radiatoare.

88. Distanța minimă recomandată între părțile laterale ale paturilor este de 0,65m, de la peretele extern – 0,6 m, de la instalațiile de încălzire – 0,3 m, între capetele paturilor – 0,3 m.

89. Dimensiunile, amplasarea și adaptarea instalațiilor sanitare (lavoare/chiuvete, closet) în grupurile sanitare se realizează în raport cu vîrsta copiilor, reieșind din nevoile speciale și oportunitățile pentru copii.

90. Încăperile grupului sanitar din grupa de copii sunt separate în zona pentru chiuvete și cadă de duș, și zona pentru veceuri.

91. Pentru copiii sub 3 ani sunt prevăzute olițe individuale numerotate, care sunt spălate sub jet de apă, iar în situații epidemiologice se prelucrează după fiecare utilizare cu substanțe biodistructive. Pentru copii de vîrsta 3-7 ani grupurile sanitare sunt dotate cu WC-ee adecvate vârstei și accesibile persoanelor cu dezabilități utilizatori cu scaune cu roțile, separate pentru băieți și fete.

92. La proiectarea instituțiilor de educație timpurie grupurile sanitare pentru grupe trebuie să fie amplasate (unde e posibil) de-a lungul pereților externi pentru a facilita ventilația și fluxul natural al aerului.

93. Grupurile sanitare trebuie să fie ușor accesibile tuturor copiilor și amplasate în apropierea încăperii destinate pentru jocuri și activități.

94. Grupurile sanitare trebuie să fie dotate cu un număr suficient de chiuvete conectate la apă rece și caldă controlat termostatic, săpun, mijloace adecvate pentru uscarea mâinilor, la necesitate cu mobilier adecvat pentru schimbarea scutecelor și instalații pentru depozitarea scutecelor murdare.

95. Cabinele veceurilor trebuie să fie destul de spațioase pentru a permite unui angajat să ajute copilul la necesitate și de o înălțime suficientă pentru a asigura intimitatea copilului, permițând totodată supravegherea din partea personalului. Lângă vasele de closet se instalează bare de suport.

Grupurile sanitare pentru copii sunt separate de cele pentru personal.

96. Veceele din grupe trebuie să fie asigurate cu ventilație naturală și încălzire adecvată pentru a preveni răcirea copiilor.

97. Necesarul minim pentru dotarea și amenajarea veceelor pentru grupe se prezintă în anexa 5.

98. Utilajul sanitar se montează la înălțimea de 0,4 m de la dușumea pentru grupele antepreșcolare, iar pentru grupele preșcolare – 0,5 m, cada adâncă de duș – 0,6 m și cuva cu jet de duș – 0,3 m. Distanța de la jetul de duș pînă la fundul cuvei trebuie să fie 1,5 m.

99. Pentru instituțiile de educație timpurie dotate cu săli separate de sport și muzică se prevede 4,0 m² pentru 1 copil pentru sala de sport și 2,0 m² pentru 1 copil pentru sala muzicală. În cazul instituțiilor de educație timpurie cu capacitatea de pînă la 100 locuri se permite o sală mixtă pentru ocupații muzicale și sportive cu suprafața de 4,0 m² pentru un copil. Dușumeaua acestor încăperi trebuie să fie din lemn, parchet sau linoleum cu căptușeală.

100. Pe lângă sălile de sport și muzicale sunt prevăzute depozite pentru păstrarea inventarului sportiv și muzical cu suprafața de cel puțin 6 m².

101. Centrul de resurse pentru educație incluzivă este dotat cu echipament adecvat activităților desfășurate, cu materiale didactice, ludotecă, bibliotecă completată, instrumente de evaluare a dezvoltării, literatură metodică-științifică.

102. Centrul de resurse pentru educație incluzivă are spații organizate pentru activități individuale și de grup de abilitare/reabilitare, recreere și activitate de joc (anexa 6).

103. Pentru bazinele de înot a instituțiilor de educație timpurie trebuie să se respecte dimensiunile de 3x7 m și înălțimea de 0,4–0,8 m. Pe perimetrul bazinului se instalează o bordură cu înălțimea de 0,15 m și lățimea de 0,3 m. De asemenea, se rezervă o cale de acces cu lățimea de 0,75 m. La ieșirea din camera de duș sunt instalate căzi pentru spălarea picioarelor cu diametrul de 0,8 m și adâncimea de 0,1 m.

104. Pentru copiii cu dereglări ale aparatului locomotor, bazinele de înot trebuie să aibă un dispozitiv pentru coborîrea și ridicarea copiilor.

105. În încăperile cu baie pentru masaj terapeutic temperatura aerului constituie cel puțin 30°C la multitudinea schimbului de aer nu mai mică de 50 m³/oră/copil.

106. Bazinul de înot se dotează cu 2 vestiare (fete și băieți) a câte 6–12 locuri fiecare cu suprafața de 0,72 m² pentru o persoană, dușuri (o sită de duș pentru 4 copii), chiuvete și WC-uri, uscătorii pentru păr cu 10 locuri, depozit pentru inventar – 6 m².

107. Pentru activitățile administrativ-gospodărești sunt prevăzute încăperi și spații adecvate pentru asigurarea activității de întreținere și funcționare normală a instituțiilor de educație timpurie. Încăperile administrativ-gospodărești sunt amplasate separat de zonele pentru copii.

108. Proiectarea și amenajarea blocului alimentar din instituțiile de educație timpurie se efectuează în corespundere cu prevederile Hotărârii Guvernului Republicii Moldova cu privire la prestarea serviciilor de alimentație publică, nr. 1209 din 08 noiembrie 2007 (Monitorul Oficial, 2007, nr. 180-183, art.1281) și Hotărârii Guvernului Republicii Moldova pentru aprobarea Regulilor generale de igienă a produselor alimentare, capitolul V, secțiunile 1 și 2, nr. 412 din 25 mai 2010 (Monitorul Oficial, 2010, nr. 83-84, art. 484). Suprafața încăperilor blocului alimentar se calculează reieșind din volumul estimativ al activității instituțiilor de educație timpurie, dar nu mai puțin de 0,3m² pentru 1 copil.

Numărul, mărimea și destinația încăperilor se stabilesc în funcție de volumul estimativ al activității instituțiilor de educație timpurie. Proiectarea și amenajarea blocului alimentar se efectuează în conformitate cu documentația de proiect.

109. Blocul alimentar are ieșire pe teren în zona de gospodărie. Depozitele și camera frigorifică sunt amplasate în apropierea bucătăriei sau blocului alimentar.

110. Depozitele nu se amplasează sub spălătorii, camere de duș și instalații sanitare, precum și încăperile de producere cu rampă.

111. Pentru blocul alimentar care activează pe bază de materie primă se recomandă următorul set de încăperi: bucătăria (secția caldă, secția rece cu sector de distribuire a bucatelor), secție de prelucrare preliminară carne-pește, secție de preparare preliminară a legumelor, spălătoria pentru vesela de bucătărie, depozit pentru produse de băcănie și friabile, depozit pentru legume, cămară cu utilaj frigorific pentru produsele ușor alterabile, debarcader.

112. Pentru blocul alimentar care activează pe bază de semifabricate trebuie să dispună de următorul set de încăperi: debarcader, bucătăria (secția caldă, secția rece cu sector pentru distribuirea bucatelor), depozit/încăpere pentru produsele friabile, cămară cu utilaj frigorific pentru produsele ușor alterabile, spălătoria pentru vesela de bucătărie.

113. Blocurile alimentare ce activează pe bază de semifabricate trebuie să fie asigurate cu legume spălate și/sau curățate, semipreparate din carne și pește având un grad înalt de pregătire.

114. În bucătărie se permite separarea funcțională în zone pentru procesarea legumelor, cărnii și peștelui, pregătirea și distribuirea bucatelor cu condiția asigurării respectării normelor sanitare în cadrul procesului tehnologic de gătit. Zonele funcționale sunt separate, delimitate clar, menținute în curățenie și amplasate în corespundere cu procesul tehnologic.

115. Bucătăria, secțiile de preparare preliminară a legumelor, cărnii și peștelui, spălătoria pentru veselă sunt separate, unde nu se admit alte operațiuni decât cele prevăzute după destinație.

116. La planificarea bufetelor din încăperile de grup se prevăd soluții planimerice și echipament corespunzător pentru primirea bucatelor gata, produselor alimentare și distribuirea acestora. În bufet trebuie să se prevadă condiții pentru spălarea mâinilor și separat a veselei.

117. Instituțiile de educație timpurie trebuie să dispună de încăperi pentru personalul blocului alimentar (vestiar, bloc sanitar, duș, cameră de odihnă). Încăperile pentru păstrarea și prepararea substanțelor biodistructive nu trebuie să fie în incinta blocului alimentar.

118. Se permite păstrarea comună a inventarului sanitar și a substanțelor biodistructive destinate blocului alimentar și altor încăperi (de grup, coridoare, spălătorie, etc.) din instituția de educație timpurie.

119. Pentru instituțiile de educație timpurie existente se permite exploatarea blocului alimentar în corespundere cu proiectul în baza căruia a fost construit.

120. La amplasarea utilajului tehnologic în blocul alimentar se ia în considerare asigurarea accesului liber pentru utilizare și deservire.

121. Spălătoriile instituțiilor de educație timpurie sunt dotate cu încăperi și inventar adecvat capacității și necesității funcționale, după cum urmează:

- a) pentru spălarea și uscarea lenjeriei și albiturilor;
- b) pentru călcarea rufelor;
- c) dulapuri / stelaje pentru păstrarea lenjeriei curate și albiturilor;
- d) mese de călcat, val de călcat lenjeria, fiere de călcat, covorașe de protecție;
- e) mașini de spălat;
- f) coșuri pentru lenjerie murdară.

122. Este interzis ca în spălătoria instituției de educație timpurie să fie spălată lenjeria din alte instituții, lenjeria, rufele colaboratorilor. La recepția și distribuirea lenjeriei curate și murdare trebuie să se respecte continuitatea procesului tehnologic.

Se interzice ca intrarea în spălătorie să fie vis-a-vis de camera de grupă sau blocul alimentar.

123. Se interzice amplasarea geamurilor blocului alimentar, spălătoriei și viceurilor sub ferestrele camerelor pentru jocuri și dormitoare.

124. Grupele de grădiniță situate în cadrul școlilor trebuie să dispună de setul de încăperi separate destinate pentru copiii de vîrstă preșcolară.

125. Se interzice amplasarea pe terenul instituțiilor de educație timpurie a coșurilor de fum, turnurilor de apă, pilonilor electrici și altor obiecte periculoase.

Este interzisă utilizarea clădirii sau complexului instituțiilor de educație timpurie în alte scopuri (depozite, oficii, ateliere, obiecte locative, comerț, radiotehnice, serbări ș.a.), decât cele planificate conform destinației.

Capitolul V

Iluminarea naturală și artificială

126. Nivelul iluminatului natural și artificial în instituțiile de educație timpurie trebuie să corespundă prevederilor documentației de proiect elaborată în conformitate cu normativul în construcții NCM C. 04.02-2005 „Iluminatul natural și artificial” (Monitorul construcțiilor vol.1 (33), 2006).

127. În încăperile destinate activității copiilor se asigură un iluminat natural direct, cu un raport luminos de $1/4 - 1/5$, iar în dormitoare de $1/6 - 1/8$.

128. Se evită reducerea iluminatului natural prin obstacole exterioare, perdele sau prin culori închise folosite la zugrăvirea interioarelor.

129. Mesele și scaunele pentru copii în timpul activităților sunt aranjate în așa fel, încât lumina (naturală sau artificială) să cadă ori din stînga, ori din dreapta copilului, în funcție de necesitățile acestora. Nivelul iluminatului artificial în încăperile de grupă trebuie să fie de tip general.

130. Nivelul iluminatului artificial în sala pentru jocuri, ocupații, muzică și săli de sport pentru copiii cu deficiențe severe de vedere, trebuie să fie de cel puțin 600-800 lx, pentru copiii care suferă de fotofobie – nu mai mult de 300 lx.

131. Încăperile de grupă pentru copiii cu deficiențe severe de vedere trebuie să fie echipate cu un sistem combinat de iluminat artificial.

132. Pentru a crea un mediu confortabil pentru copiii cu sensibilitate la lumină la masa lor de lucru, se prevăd obligatoriu sistem de aprindere separată a unor grupuri de lămpi pentru iluminat general.

133. Coeficientul iluminării naturale (în continuare CIN) în sălile de activități, la mesele de ocupații trebuie să fie de 1,5–2,0 %.

134. Se utilizează iluminatul local oriunde este necesar, în funcție de specificul și dificultatea sarcinii vizuale (tabla, loc de lucru, activități, săli de desen ș.a.).

135. Iluminatul artificial trebuie să asigure o iluminare uniformă, difuză și suficientă a spațiilor în care se desfășoară activitatea, să evite efectele de pălpăire (stroboscopic), fenomenele de strălucire și de modificare a culorilor.

136. În exploatarea sistemelor de iluminat se ia în vedere prevederile actelor normative sanitare în vigoare aprobate de Ministerul Sănătății, referitoare la verificarea instalațiilor electrice și la înlocuirea lămpilor uzate, curățarea periodică a echipamentului de iluminat și a suprafețelor reflectorizante din încăpere (geamuri, pereți, tavan).

137. Toate sursele de iluminat artificial trebuie să fie menținute în stare bună. Lămpile defectate sunt depozitate într-o cameră separată și evacuate ulterior în conformitate cu prevederile actelor normative sanitare aprobate de Ministerul Sănătății.

138. Ferestrele și sursele de iluminare artificială trebuie menținute în stare curată și curățate pe măsura necesității.

139. Tuburile luminiscente în sălile de grupă, sala de muzică și cea de sport, vestiare trebuie să asigure o iluminare de 200 lx la nivelul 0,5 m de la dușumea. În grupa pregătitoare nivelul de iluminare artificială trebuie să fie de 300 lx la 0,5 m de la dușumea. Nivelul iluminării cu lămpi incandescente trebuie să fie 100 lx.

140. Prizele și întrerupătoarele electrice sunt amplasate mai sus decât posibilitatea de atingere a copiilor și sunt protejate.

141. În sălile de jocuri, activități și mese se permite folosirea mijloacelor de reducere a insolării directe: draperii, jaluzele. Draperiile trebuie să fie de culoare deschisă, transparentă, fără imprimări/desene. Lungimea draperiilor de la tavan nu trebuie să fie mai mare de 50 cm. Materialul folosit pentru jaluzele trebuie să fie rezistent la umeditate, detergenți și dezinfectanți.

142. Se interzice amplasarea ghiveciurilor cu flori pe pervazul ferestrelor din grup și dormitor.

143. Corpurile de iluminat artificial din camerele pentru copii trebuie să fie dotate cu element de difuzie, iar în incinta bucătăriei și spălătoriei cu protecție împotriva umidității și particulelor de praf.

Capitolul VI

Încălzirea și ventilația

144. Instituțiile de educație timpurie sunt dotate cu sisteme de încălzire și ventilare în conformitate cu documentația de proiect a obiectului, aprobată în modul stabilit și cu normativele de construcție în vigoare aprobate de Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor. Verificarea, curățarea și monitorizarea eficacității sistemelor de ventilație se efectuează nu mai rar de o dată în an.

145. Toate încăperile destinate copiilor sunt ventilate natural. Mijloacele de ventilație trebuie să asigure cel puțin 1,5 schimburi de aer pe oră în încăperile de grupă, 3 schimburi pe oră în încăperile comune pentru instruire și 5 schimburi pe oră în grupurile sanitare.

146. La proiectarea instituțiilor de educație timpurie înălțimea încăperilor și mijloacele de ventilație trebuie să asigure schimbul adecvat al aerului. Sistemul de ventilație trebuie să asigure normele sanitare pentru multitudinea schimbului de aer.

147. Ventilația prin deschiderea ferestrei se realizează în așa fel, încât să se evite disconfortul termic și să se asigure înlăturarea continuă a aerului folosit.

148. Pentru asigurarea unei ventilații naturale permanente, oberlihturile și ferestrele trebuie să aibă o suprafață totală de cel puțin 1/50 din suprafața încăperii.

149. Încăperile destinate copiilor sunt ventilate în pauzele din timpul programelor de activitate prin deschiderea ferestrelor. În aceste perioade copiii părăsesc obligatoriu încăperea.

150. Aerisirea largă a dormitoarelor și a sălilor de mese se efectuează în perioadele în care copiii nu se află în aceste încăperi.

151. În fiecare sală de grupă, dormitor, vestiar, WC la un geam trebuie să fie instalată plasă de protecție. Pentru aerisirea încăperilor sunt deschise doar geamurile la care sunt instalate plase, în scopul prevenirii traumatismului la copii și accesul insectelor zburătoare. Încăperile sunt aerisite zilnic. Aerisirea prin WC– u se interzice.

152. În perioada caldă se efectuează aerisirea neîntreruptă dintr-o parte (fără curent).

153. Oberlihturile dormitoarelor se închid cu 30 minute înainte de deșteptarea copiilor, iar în timpul cald al anului somnul de zi este organizat cu ferestrele deschise (evitînd curentul).

154. Bucătăria, spălătoriile pentru veselă și rufe se dotează cu sistem de ventilație mecanică de tip flux – reflux.

155. În spațiile destinate copiilor se interzice utilizarea încălzitoarelor portabile sau sistemelor locale de încălzire cu radiații infraroșii, prin sisteme de abur, sobelor din fier și utilizarea convectoarelor de gaz. În calitate de instalații de încălzire pot fi utilizate radiatoare și elemente tubulare, încadrate în panouri din beton.

156. Instalațiile de încălzire trebuie să fie îngrădite cu grilaje din lemn, amplasate sub ferestre cu dispozitive de reglare a temperaturii. Materialul pentru îngrădirea instalațiilor nu trebuie să producă efecte nocive asupra copiilor.

Se interzice îngrădirea instalațiilor de încălzire cu materiale din rumeguș de lemn și alte materiale polimere. Temperatura medie a suprafeței instalațiilor de încălzire nu trebuie să depășească 80°C.

157. Pentru prevenirea îmbolnăvirilor cauzate de disconfortul termic se asigură următoarele condiții ale regimului de încălzire:

a) oscilațiile de temperatură din încăperi nu trebuie să depășească 2°C pe perioada în care copiii se află în încăperile respective;

b) diferențele între temperatura încăperilor destinate activității sau odihnei copiilor și cea a anexelor (coridoare, vestiare etc.) nu trebuie să depășească 2°C;

c) sistemele de încălzire utilizate să nu permită degajarea substanțelor toxice în încăperi; pentru evitarea accidentelor toxice se interzice utilizarea sobelor metalice și folosirea drept combustibil a cărbunilor în instituțiile de educație timpurie;

d) suprafața de încălzire are o temperatură care nu trebuie să depășească 80°C (pentru a nu scădea umiditatea relativă sub 30%).

158. Dispozitivele de încălzire trebuie să fie curățate de praf săptămânal sau la necesitate.

159. Se admite asigurarea cu căldură de la centralele termice autonome, care funcționează pe combustibil lichid, solid (biomasă) și gazos, amplasate în construcții separate, înglobate (nu mai jos de nivelul solului), pe acoperiș sau în construcții anexate la clădirea instituției de educație timpurie.

160. Se admite încălzirea de la sobe cu combustibil solid, în cazul lipsei gazificării și numai în instituțiile de educație timpurie cu un etaj. Încălzirea se

efectuează din coridor. Focul se face înainte cu 1,5 – 2 ore pînă la sosirea copiilor.

161. Se interzice amplasarea centralelor termice autonome anexate sau sub săli de activități, jocuri și mese, dormitoare, spații de recreație și căi de evacuare.

162. Umiditatea relativă a aerului în încăperile pentru copii constituie 40–60%, în spălătorie și bucătărie – 60-70%. Viteza curenților de aer nu trebuie să depășească 0,1 m/sec. Temperatura aerului din sălile de jocuri, activități și mese se determină cu ajutorul termometrului, care este fixat pe peretele intern la o înălțime de 0,8–1,2 m. Nivelul temperaturii aerului din diferite încăperi este menționat în anexa 7.

Capitolul VII

Aprovizionarea cu apă și sanitație

163. Clădirea instituției de educație timpurie este asigurată cu apă potabilă, apă caldă și sistem de canalizare. În lipsa sistemelor centralizate de aprovizionare cu apă potabilă se asigură amenajarea surselor proprii (controlate periodic din punct de vedere al potabilității) și rețelelor de distribuție a apei potabile în instituția respectivă.

164. Cu apă rece și caldă sunt asigurate obligatoriu următoarele încăperi: blocul alimentar, bufetul din grupe, punctul medical, spălătoria, veceele pentru copii și personal, bazinul de înot. Temperatura apei la blocurile alimentare, bufete, dușuri, lavoare este nu mai joasă de 45°C și nu mai înaltă de 60°C. Se interzice utilizarea ceainicelor electrice și altor dispozitive tehnice.

165. Robinetele cu apă fierbinte la care copiii au acces se înzestreaază cu un sistem de control al temperaturii nu mai mult de 43°C.

166. În lipsa sistemelor centralizate de canalizare se prevăd instalații proprii pentru colectarea, epurarea și evacuarea apelor reziduale menajere, cu evitarea poluării solului, a apei și a aerului.

167. Debitul surselor de apă potabilă pentru aprovizionarea instituțiilor de educație timpurie trebuie să fie adecvat numărului de copii și necesităților pentru buna funcționare a instituției.

168. În instituțiile de educație timpurie cu durata de activitate de 24 ore volumul minim de apă pentru un copil/ zi este de 93l, iar pentru cele cu activitatea de 9,5-10 ore constituie 75l.

169. În lipsa surselor de apă potabilă în localitate, se admite aprovizionarea instituțiilor de educație timpurie cu apă potabilă îmbuteliată. Pentru asigurarea regimului de băut a apei potabile sunt utilizate butelii sau recipiente cu apă potabilă dotate cu dozatoare. La utilizarea apei potabile din butelii cu dozatoare se respectă normele de consum și păstrare indicate pe ambalaj de către producător.

170. În lipsa unui sistem centralizat de asigurare cu apă rece și caldă se asigură aprovizionarea obligatorie cu apă a blocului alimentar, punctului medical, spălătoria și a tuturor încăperilor sanitare din grupe.

171. Se interzice utilizarea apei calde din sistemul de încălzire în scopuri tehnologice și menajere.

Capitolul VIII

Prevenirea bolilor

Secțiunea 1

Materiale de finisare, mobilier, echipament și reguli de întreținere igienică a instituțiilor de educație timpurie

172. În scopul asigurării unui mediu sigur pentru educarea și îngrijirea copiilor în instituțiile de educație timpurie trebuie să se respecte prevederile actelor normative sanitare în vigoare aprobate de Ministerul Sănătății față de finisarea interioară a încăperilor:

a) Pereții încăperilor trebuie să fie netezi, fără semne de atac fungic și să aibă un finisaj care să permită curățarea umedă și dezinfectarea. Toate materialele de construcție și de decor interior trebuie să fie inofensive pentru sănătatea umană și să fie însoțite de certificate ce ar confirma originea, calitatea și inofensivitatea lor.

b) Pereții din blocul alimentar, bufete, depozite, camere frigorifice, spălătorie, veceu trebuie să fie acoperite cu teracotă glazurată sau alt material rezistent la umiditate, inofensiv pentru sănătatea umană la o înălțime de cel puțin 1,5 m și 1,8m în încăperile bazinului și camerelor de duș pentru prelucrarea umedă cu detergenți și substanțe biodistructive.

c) Finisarea interioară a punctului medical trebuie să corespundă normelor sanitare pentru instituții medico-sanitare publice.

d) În încăperile orientate spre partea de sud sunt folosite materiale și vopsea în tonuri reci palide, în partea de nord - tonuri calde. Elemente individuale pot fi vopsite în culori mai luminoase, dar nu mai mult de 25% din suprafața totală a spațiilor.

e) Tavanul în zone cu umiditate ridicată (secțiile de producere a blocului alimentar, dușuri, spălătorie, veceu, etc) se vopsesc cu materiale rezistente la apă.

f) Pentru podea sunt utilizate materiale inofensive și care permit prelucrarea umedă cu utilizarea detergenților și substanțelor biodistructive.

173. Mobila și echipamentul din instituțiile de educație timpurie trebuie să fie inofensive pentru sănătatea copiilor și să fie însoțite de certificate ce ar confirma originea și inofensivitatea lor.

Copiii trebuie să fie asigurați cu mobilier ergonomic, adecvat fiecărui copil. În mod ideal, mobilierul trebuie să fie produs din lemn tare, să poată fi supus prelucrării umede cu detergenți și non-toxic. Pentru prevenirea traumatismelor mobilierul are tapițeria rezistentă la incendiu, este fixat și nu are colțuri ascuțite.

174. Concentrația de poluanți a aerului din încăperi în zonele cu prezență constantă a copiilor (grup, dormitoare, săli de muzică, sport etc) nu trebuie să depășească concentrația maximă admisă (CMA) pentru aerul atmosferic.

175. Plasele de ventilare trebuie să fie deschise, curățate sistematic de praf, închise numai când scade brusc temperatura aerului. Curățirea canalelor de ventilare se face cel puțin o dată pe an.

176. Gestionarii instituțiilor de educație timpurie asigură întreținerea igienică permanentă a terenului, încăperilor, instalațiilor și mobilierului. Unele metode orientative pentru întreținerea igienică sunt prezentate în anexa 8.

Regulile de menținere a stării sanitare în instituțiile de educație timpurie:

a) Măturarea umedă sau aspirarea mecanică a prafului, zilnic sau ori de câte ori este nevoie, precum și dezinsecția periodică și în funcție de necesitate, a mobilierului și a jucăriilor.

b) Întreținerea permanentă a stării de curățenie generală și a grupurilor sanitare, prin dotarea și folosirea corespunzătoare a materialelor de curățenie și a substanțelor biodistructive și prin spălarea și dezinfectarea zilnică sau în caz de necesitate.

c) Întreținerea stării permanente de curățenie în spațiile pentru ocupații, dormitoare, în blocul alimentar, spălătorie și în spațiile exterioare clădirii.

d) Dezinsecția și deratizarea încăperilor și a anexelor, periodic sau ori de câte ori se constată prezența insectelor și a rozătoarelor.

e) Colectarea și transportul reziduurilor se efectuează potrivit prevederilor actelor normative sanitare în vigoare aprobate de Ministerul Sănătății.

f) Asigurarea curățeniei generale și a dezinfecției mobilierului și a pavimentelor, săptămânal sau ori de câte ori este nevoie.

177. Jucăriile și materialele didactice utilizate în instituțiile pentru copii nu trebuie să constituie un risc pentru sănătatea acestora și să permită curățarea și dezinfectarea lor periodică.

178. Fiecare grupă are jucării separate. Păstrarea acestora se face în dulapuri la îndemâna copiilor. Jucăriile și materialele didactice deteriorate sunt scoase periodic din folosință.

179. Jucăriile noi, înainte de a fi aduse în grupe, se spală timp de 15 minute sub jet de apă ($t+37^{\circ}\text{C}$) cu săpun și se usucă la aer. Cele de cauciuc, penopoliuretan, penolater, plastizol se spală conform instrucțiunilor menționate și se storc. Jucăriile care nu se supun prelucrării umede sunt folosite doar ca material didactic demonstrativ.

Pentru grupele antepreșcolare jucăriile sunt spălate de personalul din grupă de 2 ori pe zi în apă fierbinte cu perie și săpun în vase marcate special ($t+37^{\circ}\text{C}$), se clătesc cu apă curgătoare și se usucă.

180. Jucăriile din grup trebuie menținute în stare curată, se curăța și se prelucrează conform instrucțiunilor producătorului sau de câte ori este nevoie.

181. Lenjeria de pat a copiilor este confecționată din materiale naturale (bumbac, batist, satin). Toată lenjeria trebuie să fie marcată. Lenjeria de pat se marchează în colțul de jos, indicându-se numărul de pe listă ce corespunde cu numele copilului.

182. Lenjeria de pat, prosoapele se schimbă după necesități, dar nu mai rar de o dată pe săptămână.

183. Lenjeria curată se aduce în saci speciali și se păstrează în dulapuri, iar cea folosită se păstrează în lăzi (cutii) speciale sau saci. La sfârșitul zilei sacii de polietilenă murdari se spală cu detergenți.

184. Echipamentul de pat (saltelele, pernele, cearșafurile) se aerisește nemijlocit în încăperi prin deschiderea geamurilor, ușilor. În timpul curățeniei generale, periodic acestea se scot la aer. Pernele sunt din umplutură din puf/pene de găină, sau din material antialergic. O dată pe an echipamentul de pat se supune curățirii chimice.

185. Suprafețele, echipamentul, mobilierul, lenjeria etc, contaminate cu fluide corporale sunt curățate și dezinfectate imediat.

186. Covoarele se curăță prin metoda chimică și cu aspiratorul, se scutură și se șterg cu peria umedă, o dată pe an se supun curățirii chimice.

187. Inventarul pentru WC – uri (cîrpe, căldare, perie) trebuie să fie marcat cu culoare roșie și păstrat în dulap special. Inventarul se spală după fiecare utilizare cu apă caldă și soluții de detergenți. Substanțele biodistructive trebuie păstrate la întuneric, în vase închise și în locuri inaccesibile copiilor.

188. În timpul cald al anului, în scopul protecției contra insectelor se instalează plase la ferestre și uși. Pentru nimicirea muștelor se folosesc panglici lipicioase.

189. Pentru prevenirea și combaterea rozătoarelor trebuie să se asigure păstrarea corectă a produselor, resturilor alimentare și folosirea metodelor mecanice de combatere. Categorie se interzice folosirea preparatelor chimico – bacteriologice.

Fiecare instituție de educație timpurie trebuie să dispună de contracte cu Serviciul de Supraveghere de Stat a Sănătății Publice pentru organizarea dezinfectiei, dezinsecției și deratizării specializate.

190. Utilajul de pe terenul de jocuri (mese, scaune, utilaj sportiv) trebuie să fie în stare bună (funcționabil) și zilnic se șterge.

191. Pentru a reduce nivelul de poluare a încăperilor plasele, covoarele, periele de la intrarea în încăperile pentru copii se curăță și se spală după sosirea copiilor și venirea lor de la plimbare.

192. Înainte de a intra în bazin, copiii trebuie să treacă prin baia pentru picioare. Se permite de a intra în bazin numai în trening de înot. Temperatura apei în bazin se menține la nivelul de 30°C.

193. Calitatea apei utilizată pentru bazinele de înot trebuie să corespundă normelor sanitare pentru apa potabilă. Apa se dezinfectează înainte de a fi furnizată în bazin. Se permite:

a) majorarea conținutului de amoniu nu mai mult de 2 ori în comparație cu conținutul inițial;

b) concentrația de 0,3 mg/l a clorului rezidual liber cu condiția că în 100 ml apă nu sunt depistate bacterii coliforme.

194. Bazinele de înot se spală, dezinfectează și se schimbă apa pe măsura poluării dar nu mai rar de o dată pe lună.

195. Gestionarii instituțiilor de educație timpurie cu bazine de înot asigură monitorizarea calității apei din bazin la parametrii microbiologici – 1 dată la 10

zile (dacă în această perioadă nu a fost spălat, dezinfectat și schimbată apa din bazin), la parametrii organoleptici (culoare, turbiditate, miros) - 1 dată în zi.

196. Într-o situație epidemiologică nefavorabilă, în scopul prevenirii răspândirii infecției se întreprind măsuri suplimentare de prelucrare și dezinfecție a încăperilor. La înregistrarea cazurilor de boli infecțioase în instituțiile de educație timpurie sunt organizate măsuri antiepidemice de către personalul instituțiilor de educație timpurie la recomandarea Centrelor de Sănătate Publică teritoriale și altor organe abilitate.

197. Instituțiile de educație timpurie sunt dotate și aprovizionate permanent cu utilajele, materialele și substanțele necesare pentru întreținerea curățeniei și efectuarea operațiunilor de dezinfecție.

198. Aceste utilaje, substanțe și materiale sunt pastrate în spații închise, anume destinate. Se asigură încăperi separate cu dulapuri separate pentru păstrarea îmbrăcăminte și respectiv a echipamentului de protecție a personalului de îngrijire din blocurile alimentare și spălătorii.

199. Se asigură materialele necesare igienei personale la grupurile sanitare din instituție, corespunzător numărului de copii (hârtie igienică, săpun, substanțe biodistructive, mijloace de uscare a mâinilor după spălare).

200. Pentru prevenirea accidentelor prin căderea copiilor de la nivelul încăperilor situate la etaj se iau măsurile de protecție necesare.

201. În scopul asigurării măsurilor de prevenire a toxiinfecțiilor alimentare și a bolilor diareice acute (BDA) instituțiile de educație timpurie elaborează planul anual de măsuri privind profilaxia toxiinfecțiilor alimentare și BDA, care este coordonat cu Medicul șef sanitar de stat al teritoriului.

Secțiunea a 2-a

Înscrierea și primirea zilnică a copiilor în instituția de educație timpurie

202. Fiecare copil înainte de înmatriculare în instituția de educație timpurie este supus unui examen medical complex, inclusiv: medicul de familie, pediatru, chirurg/ortoped, neurolog, oftalmolog, otorinolaringolog și stomatolog. Concluziile specialiștilor despre imunizări și rezultatele analizei generale a sîngelui, urinei, maselor fecale, probei cu tuberculină sunt înregistrate în fișa medicală a copilului. Concluzia finală privind examenul medical al copilului este întocmită de medicul de familie în conformitate cu reglementările Ministerului Sănătății. Lucrătorii medicali ai instituțiilor de educație timpurie supraveghează copilul în perioada de adaptare și dă recomandări părinților și educatorilor.

203. Primirea zilnică a copiilor în instituțiile de educație timpurie se efectuează de către educator, care obține date de la părinți despre starea de sănătate a copilului, examinează starea cavității bucale (faringele) și tegumentele, măsoară temperatura corpului la copiii cu manifestări îngrijorătoare (clinice) și face înscrierile de rigoare într-un registru special sub supravegherea lucrătorului medical.

204. Pentru organizarea primirii copiilor în vestiar trebuie să fie termometre inofensive suficiente pentru efectuarea termometriei matinale.

205. Copiii depistați bolnavi și suspecți la boală în instituțiile de educație timpurie nu se primesc, iar cei ce sunt depistați în timpul zilei se izolează pînă la sosirea părinților sau medicului.

206. Personalul medical efectuează o dată în săptămână examinarea copiilor la pediculoză, rezultatele cărora se înregistrează într-un registru special. Copiii infectați de pediculoză nu sunt admiși în instituțiile de educație timpurie pînă la însănătoșire.

207. După suportarea unei boli infecțioase sau lipsa fără motive în decurs de 3 zile consecutive (cu excepția zilelor de odihnă și sărbătoare), copiii pot frecventa instituția de educație timpurie numai după prezentarea unui certificat medical eliberat de medicul de familie cu indicarea, după necesitate, a recomandărilor individuale privind regimul reconvalescent pentru primele 10 – 14 zile după boala suportată.

Educatorul admite copilul în grupă la recomandarea lucrătorului medical, în urma examinării de către acesta.

208. La cererea părinților sau a reprezentanților legali copilul poate fi transferat dintr-o instituție în alta cu certificatul medical și avizul celor doua instituții, în limita locurilor planificate.

Secțiunea a 3-a

Organizarea regimului zilei și a activităților instructiv-educative

209. Regimul zilei trebuie să corespundă particularităților de vîrstă a copiilor și a abilităților fizice și psihice în cazul copiilor cu dizabilități, să promoveze dezvoltarea armonioasă a acestora și să cuprindă următoarele elemente principale:

- a) primirea de dimineată și gimnastică;
- b) somnul de zi;
- c) activitățile educaționale;
- d) timpul de servire a meselor;
- e) plimbările, jocurile și distracțiile copiilor în aer liber.

210. Durata recomandată de plimbări zilnice trebuie să constituie nu mai puțin de 1/3 din programul de activitate. Durata plimbărilor este determinată de către instituția de educație timpurie, în funcție de condițiile climatice. La temperaturi ale aerului sub minus 15°C și viteza vîntului de 7 m / s, se recomandă de a reduce durata aflării copiilor la aer liber. Se recomandă să se organizeze plimbări de 2 ori pe zi.

211. La organizarea regimului în instituțiile de educație timpurie cu program de activitate ce depășește 6 ore, pentru copii se organizează primirea mesei cu un interval de 3-4 ore și somn în timpul zilei. În instituțiile de educație timpurie cu program de activitate pînă la 6 ore se organizează 1-2 mese în funcție de durata programului de activitate.

212. Durata totală a somnului în 24 ore pentru copiii de vîrstă preșcolară este de 12-12,5 ore, din care 2-2,5 ore revine pentru somnul de zi. Pentru copii de la 1 an la 1,5 ani somnul de zi este organizat de două ori în prima și a doua

jumătate a zilei pînă la un total de 3,5 ore. Optimal este de a organiza somnul de zi după-amiază în aer liber (verandă). Pentru copiii cu vîrsta 1,5-3 ani somnul de zi se organizează o dată pe durată a cel puțin 3 ore. Înainte de somn nu se efectuează jocuri fizice, care pot solicita copilul, inclusiv emoțional și proceduri de călire. În timpul somnului, prezența educadorului, în dormitor este obligatorie.

213. Pentru ocupațiile personale a copiilor preșcolari (jocuri, pregătirea pentru activitățile educaționale, igienă personală) în regimul zilei ar trebui să fie alocate cel puțin 3-4 ore.

214. Pentru antepreșcolari (1,5-3 ani) durata de activități educaționale de grup nu trebuie să depășească 10 minute. Se permite de a desfășura activități educaționale în prima și în a doua jumătate a zilei (8-10 minute). Se permite de a desfășura activități educaționale pe terenul de joacă în timpul plimbării.

215. Durata activităților educaționale de grup pentru copiii de 3-4 ani trebuie să fie nu mai mult de 15 minute, pentru copii cu vîrste între 4 și 5 ani - nu mai mult de 20 minute, de la 5 la 6 ani - nu mai mult de 25 de minute, iar pentru copiii de la 6 la 7 ani - nu mai mult de 30 de minute.

216. Durata maximă admisă pentru activitățile educaționale incluzînd cele din centrele de activitate/ariile de stimulare în prima jumătate a zilei în grupurile de copii de 3-4 ani și 4-5ani nu trebuie să depășească 30 și 40 de minute respectiv, în timp ce în grupele de vîrstă de 5-6 ani și 6-7 ani - 45 minute și 1,5 ore, respectiv. Între activități trebuie să fie pauze de 10 minute.

217. Activități educaționale cu copiii de vîrsta de 5-7 ani pot fi organizate și după-amiază, după somnul de zi. Durata acestora nu trebuie să depășească 25 - 30 minute. În mijlocul activităților educaționale cu caracter static se desfășoară pauze dinamice.

218. Activitățile educaționale care necesită activitate cognitivă sporită și suprasolicitare intelectuală la copii ar trebui să fie organizate în prima jumătate a zilei. Pentru a preveni oboseala, copiii sunt încurajați să efectueze exerciții fizice, activități de muzică, ritmică, etc.

219. Organizarea activităților la calculatoare se permite pentru copiii de vîrsta de 6-7 ani. În timpul activităților la calculatoare se respectă următoarele norme sanitare:

- a) ecranul videomonitorului trebuie să se afle la nivelul ochilor copilului sau mai jos la o distanță de 50 cm;
- b) se permite folosirea unui calculator pentru maximum 5 copii;
- c) activitățile se organizează în încăperi special amenajate și ventilate sub supravegherea educadorului.

220. Durata activităților la calculator este de maxim 15 min/per zi.

221. Distanța la care copiii privesc televizorul este minim de 2 m și maxim de 5m de la ecranul televizorului. Durata vizionării emisiunilor televizate și a diafilmelor în grupele mici și medii este de maxim 20 minute/per zi, iar în cele mari și pregătitoare – 30 minute/per zi.

222. Materialele didactice afișate în camerele de grupă trebuie să fie amplasate la nivelul ochilor copiilor.

Secțiunea a 4-a

Organizarea activităților de educație fizică

223. Regimul rațional de activitate motorie, exercițiile fizice și aplicarea corectă a mijloacelor de călire a organismului sunt organizate în concordanță cu starea de sănătate, vîrstă și anotimp.

224. Principalele forme de organizare a educației fizice sunt:

- a) gimnastica igienică de dimineață;
- b) pauzele de educație fizică în timpul activităților integrate;
- c) activități de educație fizică și sport;
- d) plimbările în aer liber;
- e) gimnastica ritmică;
- f) înotul.

225. Activitatea motorie din regimul zilei copiilor este cel puțin 35–40%, care include mișcări, jocuri mobile, exerciții fizice, distracții sportive, plimbări, excursii.

226. Activitățile de educație fizică pentru copii se organizează în aer liber, sala de sport sau cea de muzică, de 2 ori pe săptămână pentru grupele antepreșcolare și de 3 ori în săptămână – pentru grupele preșcolare. Activitățile de educație fizică au durată de la 15 pînă la 30 minute în dependență de vîrstă copiilor. Sunt efectuate numai în lipsa contraindicațiilor, prezenței antrenorului și încălzăminte sportive. Pe timp ploios și vînt puternic activitățile se organizează în sala de sport (sau de muzică – în cazul comasării acestora).

227. Aprecierea eficacității activităților de educație fizică se efectuează după calculul indicelui de densitate motorie, care reprezintă raportul dintre timpul activității motorii (cînd copilul se află în mișcare) către durată totală a activității de educație fizică, exprimată la 100%, constituind în sala de sport – 70% și pe terenul sportiv – 80%.

228. Călirea organismului copiilor include un sistem de măsuri, ca: plimbări, exerciții fizice organizate în aer liber și în încăperi, care se execută zilnic, inclusiv a băilor de apă (hidroterapie), de aer și solare. Băile de călire se aplică diferențiat în dependență de vîrstă și starea de sănătate.

229. Activitățile de educație fizică se desfășoară luînd în considerare starea de sănătate a copiilor și sub supravegherea constantă a personalului medical. Totodată se înfăptuiesc măsuri de profilaxie a traumatismului sportiv.

Secțiunea a 5-a

Organizarea alimentației și nutriția copiilor

230. Funcționarea și întreținerea blocului alimentar al instituțiilor de educație timpurie trebuie să corespundă prevederilor Hotărîrii Guvernului Republicii Moldova cu privire la prestarea serviciilor de alimentație publică, nr. 1209 din 08 noiembrie 2007 (Monitorul Oficial, 2007, nr. 180-183, art.1281) și Hotărîrii Guvernului Republicii Moldova pentru aprobarea Regulilor generale de

igienă a produselor alimentare, nr. 412 din 25 mai 2010 (Monitorul Oficial, 2010, nr. 83-84, art. 484).

231. În instituțiile de educație timpurie alimentația copiilor este organizată în grupe. Livrarea bucatelor de la blocul alimentar în grup se efectuează în recipiente închise etichetate și marcate. Marcajul trebuie să includă identitatea de grup și felul de bucate (primul, al doilea, al treilea).

232. În instituțiile de educație timpurie pentru spălarea veselei de grup bufetul este dotat cu 2 căzi conectate la apă caldă și rece. La aprovizionarea cu apă decentralizată bufetul este asigurat cu volumul de apă necesar capacității de spălat a vaselor. Se permite instalarea unei mașini de spălat vase în bufetul din încăperile de grup.

233. Vesela de masă trebuie să fie din faianță, porțelan sau inox. Fiecare grupă trebuie să dispună de 2 seturi de veselă conform numărului de copii, care se păstrează în bufet. Educatorii și ajutorii de educatori au veselă și tacâmuri separate de ale copiilor și marcate. Se interzice utilizarea veselei știrbite, de plastic, de aluminiu, de ceramică și de sticlă.

234. În bufetul din grupă se instalează un dulap termic sau un vas pentru dezinfectarea veselei în caz de înregistrare a bolilor infecțioase.

235. Blocul alimentar din cadrul școlii - grădinițe trebuie să asigure alimentația copiilor de vîrstă preșcolară și a elevilor.

236. Lista utilajului pentru dotarea blocului alimentar este prezentată în anexa 9.

237. Mesele de prelucrare a produselor crude și de prelucrare termică trebuie să fie din material rezistent, inofensiv pentru sănătatea omului care poate fi ușor supuse prelucrării umede, curățare, dezinfectare (inox, fier zincat, etc) și permise pentru contact cu produsele alimentare avînd suprafețe netede și colțuri rotunjite. Pentru porționarea aluatului trebuie să fie folosite suprafețe de lemn.

238. Pentru prelucrarea cărnii, peștelui, legumelor și altor produse se folosește ustensile de tranșare (nu mai puțin de 2 complete) din material rezistent, inofensiv pentru sănătatea omului care poate fi ușor supus prelucrării umede, curățare, dezinfectare cu suprafață netedă și permis pentru contact cu produsele alimentare. Ustensilele de tranșare trebuie marcate vizibil: „CC” (carne crudă), „CF” (carne fiartă), „PC” (pește crud), „PF” (pește fiert), „LF” (legume fierte), „LC” (legume crude), „Gastronomie”, „Scrubie”, „Pîine”.

239. Vesela de bucătărie, mesele, inventarul trebuie să fie marcat și utilizat conform destinației. Pentru fierberea laptelui este prevăzută veselă separată de cea pentru fierberea compotului sau altor băuturi.

240. Toată vesela blocului alimentar se păstrează pe polițe speciale și suporturi, iar ustensilele de tranșare – în dulapuri.

241. Numărul veselei și seturilor de bucătărie, utilizate în același timp, trebuie să corespundă numărului de copii din grup conform listei. Personalul trebuie să aibă veselă și seturi de bucătărie separat.

242. Resturile alimentare se colectează în căldări cu capace. Evacuarea resturilor alimentare de la blocul alimentar se face după repartizarea bucatelor în grupe, iar în grupe – după fiecare masă/alimentație. După evacuarea lor se

curăță, se spală zilnic cu produse biodistructive, se clătesc cu apă caldă și se usucă.

243. Produsele utilizate în alimentația copiilor trebuie să fie de calitate și inofensive pentru sănătate. Lista produselor pentru alimentația copiilor și celor interzise sunt prezentate în anexele 10 și 11.

244. Pentru a preveni boala filantă a pâinii, locurile de păstrare se curăță de fărîmituri și se șterg bine cu soluție de acid acetic de 1% (o dată în săptămîină).

245. Produsele alimentare sunt păstrare și realizate în conformitate cu condițiile și termenii de păstrare și realizare stabilite de către producător.

246. Sunt elaborate fișe tehnologice pentru toate bucatele preparate în instituțiile de educație timpurie. Modelul fișei tehnologice este prezentat în anexa 12.

247. Registrul de triaj al produselor ușor alterabile se completează de către șeful de depozit. Registrul de triaj al produselor culinare finite – de comisia de triere formată prin ordinul conducătorului instituției, registrul de evidență al regimului de temperatură în utilajul frigorific – de către bucătarul-șef, registrul de evidență a sănătății se completează de lucrătorul medical (anexa 13).

248. Alimentația copiilor trebuie să fie calitativă, variată după compoziția produselor alimentare și să satisfacă în întregime cu substanțe nutritive necesitățile organismului în creștere. Alimentația copiilor se efectuează în corespundere cu meniul întocmit pe 10 zile și aprobat de conducerea instituțiilor de educație timpurie, în care se indică componența produselor, valoarea calorică a bucatelor, conținutul și corelația proteinelor, lipidelor și glucidelor (anexa 14).

249. În alimentația copiilor se respectă următoarele principii:

a) asigurarea unei diversități alimentare, ceea ce înseamnă consumul pe parcursul unei zile a alimentelor din toate grupele și subgrupele alimentare;

b) asigurarea unei proporționalități între grupele și subgrupele alimentare, adică un aport mai mare de fructe, legume, cereale integrale, lapte și produse lactate, comparativ cu alimentele cu un conținut crescut de grăsimi și adăus de zahăr;

c) consumul moderat al unor produse alimentare, adică alegerea unor alimente cu un aport scăzut de grăsimi saturate și de zahăr adăugat;

d) se interzice încălzirea bucatelor gata.

250. Personalul medical este responsabil de întocmirea și realizarea meniului. Pentru copiii care necesită o dietă specială se perfectează un meniu separat reieșind din recomandările medicului și/sau cererea părinților/reprezentantului legal. Lista copiilor cu diete speciale se acroșează la blocul alimentar, în cabinetul medical. Educatorii înscriu lista copiilor cu dietă specială și lista produselor interzise în „Registrul educatorului” la compartimentul destinat.

251. În scopul profilaxiei deficitului de micronutrienți (vitamine și săruri minerale) în alimentația copiilor se folosesc produse fortificate cu micronutrienți.

252. Normele nictemerale de produse pentru alimentația copiilor în instituțiile de educație timpurie sunt prezentate în anexa 15.

253. Meniurile pentru alimentația copiilor sunt întocmite în baza meniului model, elaborat anual pentru 10 zile și coordonat cu Centrele de Sănătate Publică teritoriale.

254. Cantitatea de proteine în meniul model trebuie să asigure un aport caloric de 12-15% din necesarul energetic total, lipide 30-32% și glucide 55-58%.

255. În instituțiile de educație timpurie cu program de 12 ore copiii se alimentează de 4 ori pe zi, iar în cele cu program de 24 ore - de 5 ori pe zi. Valoarea calorică a rației este repartizată pentru 5 mese în modul următor: dejunul reprezintă 20-25 %, dejunul II - 5%, prânzul -35-40%, gustarea - 10-15%, cina - 20-25 %.

256. Alimentația copiilor din instituțiile de educație timpurie a cărui program de activitate este de 9 - 10,5 ore se organizează de 3 ori pe zi, care asigură 65 % -70% din valoarea calorică diurnă. Dejunul trebuie să constituie 20-25 %, prânzul -35-40% și gustarea - 10-15%.

257. În instituțiile de educație timpurie cu program de activitate de 6 ore alimentația se organizează de 2 ori pe zi (dejunul și prânzul constituind 20-25% și respectiv 30-35% din valoarea calorică), iar în cele cu activitatea de 3-4 ore alimentația se organizează o dată pe zi și constituie 25% din valoarea calorică pentru 24 ore.

258. Între dejun și masa de prânz se ia o masă suplimentară ce include o băutură sau suc și (sau) fructe proaspete.

259. Produsele alimentare greu asimilabile (preparate din carne, pește, ouă) sunt consumate în prima jumătate a zilei, iar cele ușor asimilabile (bucate din lapte, legume)—în a doua jumătate a zilei.

260. În cazul în care unele produse alimentare lipsesc, ele pot fi înlocuite cu altele conform anexei 16.

261. Necesarul fiziologic în energie și nutrienți în funcție de grupele de vârstă sunt prezentate în tabelul 1 din anexa 18. Volumul unei porții pentru un copil cu vârsta de 1- 6 ani este prezentat în tabelul 2 din anexa 17.

262. Zilnic se colectează probe diurne conform meniurilor de repartiție, care sunt păstrate în frigider la temperatura $0 + 4^{\circ}\text{C}$. Probele diurne se colectează în cantitatea: bucatele porționate - în cantitate deplină; gustările reci, felul I, garniturile, felul III, alte bucate - nu mai puțin de 100 gr. Probele diurne se colectează cu linguri sterile sau opărite în apă clocotită în vase de sticlă sterile sau opărite în apă clocotită și se închid ermetic cu capace. Vasele se marchează cu indicarea mesei și data colectării. Colectarea probelor diurne se realizează de către bucătarul-șef sau bucătar, iar controlul colectării probelor diurne - de către lucrătorul medical.

263. Toate produsele alimentare recepționate trebuie să fie calitative, în ambalajele producătorului, cu indicarea termenilor de valabilitate, însoțite de avize sanitare eliberate de către Serviciul de Supraveghere de Stat a Sănătății Publice, certificate de conformitate (eliberate de către organismul de certificare a conformității acreditate în modul stabilit), certificate de inofensivitate privind respectarea limitelor maxim admisibile (LMA) de reziduuri de pesticide și nitrați

în producția alimentară de origine vegetală, eliberate de către Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor și facturi fiscale (eliberate de către Inspectoratul Fiscal). Produsele alimentare în instituțiile de educație timpurie sunt achiziționate pe măsura necesităților, în dependență de termenul de valabilitate al acestora și posibilitățile tehnice de depozitare, iar a celor perisabile să nu depășească necesitățile de consum pentru 2 zile.

264. În fiecare instituție de educație timpurie anual la începutul anului școlar sau calendaristic se creează prin ordinul directorului o comisie de triere, în componența căreia intră bucătarul - șef sau bucătarul, un membru al echipei manageriale și personalul medical, care efectuează aprecierea bucatelor. Se interzice distribuirea bucatelor gata fără aprecierea lor de către comisia de triere și fără nota respectivă în registrul de triaj a articulelor culinare pentru fiecare fel de bucate.

265. Pentru alimentația copiilor bucatele sunt pregătite și realizate în aceeași zi.

266. În instituțiile de educație timpurie se admit următoarele tehnologii de preparare a bucatelor: fierbere, fierbere la aburi, înăbușire, coacere. Se interzic bucatele prăjite.

267. Pentru asigurarea unei continuități a alimentației echilibrate și sănătoase în familie, părinții copiilor sunt informați zilnic despre alimentația din instituțiile de educație timpurie cu acroșarea meniului în vestiarele grupelor.

Capitolul IX

Igiena personală a copiilor de vârstă antepreșcolară și preșcolară

268. Cultivarea deprinderilor igienice la copii trebuie să fie una din prioritățile educaționale ale instituțiilor de educație timpurie.

269. Toți copii trebuie să fie învățați să se spele pe mâini sistematic și corect: să umezească mâinile cu apă caldă, apoi să aplice săpun, și să spele energic pînă când apare o spumă cu sapun. Copiii continuă spălătul pentru cel puțin 10-15 secunde, fiecare zonă între degete, în jurul unghiilor, sub unghii și dosul palmelor, apoi se clătesc mâinile sub jet de apă pînă cînd acestea sunt libere de săpun și murdărie. Mâinile copiilor sunt apoi uscate cu prosoape de unică folosință sau cu un dispozitiv mecanic de uscare.

270. Copiii trebuie să-și spele mâinile de fiecare dată:

- a) după folosirea veceului;
- b) înainte și după consumul de alimente;
- c) atunci cînd mâinile sunt contaminate cu lichid biologic, cum ar fi după strănut, tuse, sau suflarea nasului;
- d) după ce au venit din exterior;
- e) înainte de a lua medicamente;
- f) la necesitate (cînd mâinile sunt murdare).

271. Personalul supraveghează spălătul mâinilor copiilor pentru a asigura corectitudinea procedurii.

272. Copiii trebuie învățați să cunoască, că articole personale, cum ar fi pieptene, periute de dinți, suzete, prosoape, etc., sunt individuale și trebuie să fie depozitate într-un mod sanitar, astfel încât să nu contamineze sau să intre în contact cu articole de igienă personală al altui copil. Articole personale nu sunt partajate între copii.

273. Educația igienică la antepreșcolari și preșcolari trebuie să asigure învățarea comportamentelor sanogene și integrarea lor în rutinele comportamentale. Printre ele sunt incluse: educația pentru sănătatea fizică, igiena personală și alte comportamente preventive.

Capitolul X

Norme sanitare pentru instituția de educație timpurie cu un număr redus de copii

274. Instituția de educație timpurie care deține numai o grupă de antepreșcolari cu un număr de copii până la 15, sau o grupă de până la 20 de preșcolari trebuie să respecte următoarele norme sanitare:

- a) amplasarea, amenajarea și menținerea teritoriului instituției de educație timpurie trebuie să corespundă prevederilor cap. II, III al prezentului regulament;
- b) suprafața, m² pentru un copil în încăperile de grupe trebuie să corespundă prevederilor anexei 3 din prezentul regulament;
- c) parametrii mobilierului destinate pentru sălile de joc, activități trebuie să corespundă prevederilor anexei 4 din prezentul regulament, iar dormitorul este dotat cu paturi conform prevederilor pct. 85-86 din prezentul regulament;
- d) necesarul minim pentru dotarea și amenajarea veceului pentru o grupă trebuie să corespundă prevederilor anexei 5 al prezentului regulament;
- e) organizarea asistenței medicale se permite prin încheierea unui contract cu Centrele de Sănătate din teritoriu;
- f) blocul alimentar i se permite să dispună de încăpere dotată cu inventar necesar pentru prelucrarea materiei prime și bucate gata marcat conform destinației, respectându-se procesul tehnologic. Pentru păstrarea materiei prime trebuie să dispună de depozite și utilaj frigorific;
- g) pentru spălarea lenjeriei instituției de educație timpurie i se permite să încheie contract cu instituția care prestează servicii de acest gen;
- h) nivelul iluminatului în încăperi trebuie să corespundă prevederilor cap. V al prezentului regulament;
- i) condițiile de microclimat (temperatură, regim de ventilație), aprovizionare cu apă și sanitație trebuie să corespundă prevederilor menționate în cap. VI, VII din prezentul regulament;
- j) instituțiile de educație timpurie respectă regulile de întreținere igienică conform prevederilor cap. VIII, secțiunea I al prezentului regulament;
- k) condițiile de primire a copiilor, organizarea regimului zilei și activitățile instructiv-educative trebuie să corespundă cap. VIII, secțiunile 2-4 al prezentului regulament;

l) normele nictemerale de produse pentru alimentație în instituțiile de educație timpurie cu un număr redus de copii trebuie să respecte prevederile anexei 15 al prezentului regulament;

m) instituțiile de educație timpurie trebuie să se ghideze de documentele indicate în anexa 20 al prezentului regulament.

Capitolul XI

Igiena și sănătatea personalului

275. Personalul instituțiilor de educație timpurie trebuie să respecte igiena personală:

- a) să dispună de echipament de protecție și încălțăminte curată de schimb;
- b) să-și scurteze permanent unghiile și să-și spele mâinile înainte de a începe lucrul și la trecerea de la un proces la altul.

276. Personalul tehnic trebuie să dispună de 3 echipamente sanitare aparte: pentru dereticarea grupurilor sanitare (de culoare închisă), încăperilor (colorat) și pentru servirea mesei (alb).

277. Personalul blocului alimentar trebuie să dispună de 2 echipamente: unul de culoare întunecată pentru prelucrarea materiei prime, iar altul alb pentru prepararea bucatelor și semifabricatelor. Înainte de a intra în grupul sanitar se scoate halatul, iar după aceasta mâinile se spală cu săpun. Bucătarilor li se interzice de a purta bijuterii (inele, cercei, brățări).

278. Bucătarii zilnic sunt examinați de către lucrătorul medical la prezența leziunilor, plăgilor și bolilor purulente a mâinilor, inclusiv depistarea infecțiilor virale acute ale organelor respiratorii superioare și examinarea faringelui, rezultatele fiind înregistrate în registrul „Sănătatea”.

279. Personalul instituțiilor de educație timpurie trebuie să urmeze practici adecvate pentru spălarea mâinilor.

280. Mâinile sunt spălate:

- a) după folosirea veceului, schimbarea scutecelor sau asistarea unui copil la toaletă;
- b) după manipularea cu vase murdare, țesuturi murdare, scutece murdare sau alte rufe murdare;
- c) imediat după sosirea la locul de muncă;
- d) înainte de manipularea produselor alimentare sau ustensilelor;
- e) atunci când mâinile sunt contaminate cu lichide biologice, cum ar fi după strănut, tuse sau suflarea nasului;
- f) înainte și după administrarea de medicamente de prim ajutor;
- g) după activități de curățenie;
- h) la necesitate (când mâinile sunt murdare).

281. Personalul implicat în activitățile de educare și îngrijire a copiilor trebuie să fie în stare bună de sănătate și să nu fie sursă de boli transmisibile.

282. Personalul instituțiilor de educație timpurie este supus examenului medical și instruirii igienice obligatorii în conformitate cu prevederile actelor normative sanitare în vigoare aprobate de Ministerul Sănătății.

283. Personalul instituțiilor de educație timpurie dispune de fișă medicală individuală în care se înregistrează rezultatele examenelor medicale și cele de laborator. Personalul care nu a susținut examenul medical și instruirea igienică nu se admite la lucru.

284. La cererea persoanei sau persoanelor care supraveghează activitatea instituției, personalul angajat în instituțiile de educație timpurie trebuie să demonstreze cunoștințe referitoare la prevenirea bolilor transmisibile și anume:

- a) Unde și când este necesar spălarea mâinilor;
- b) În ce cazuri personalul nu este admis la educarea și îngrijirea copiilor;
- c) În ce cazuri persoana nu este admisă la manipularea și prepararea bucatelor;
- d) Metodele de igienizare și dezinfectare a suprafețelor și jucăriilor;
- e) Metode de prelucrare a veselei de bucătărie etc.

285. Gestionarii instituțiilor de educație timpurie trebuie să întreprindă măsuri de neadmitere a fumatului pe teritoriul instituțiilor atât de către personal, cât și de vizitatori.

Capitolul XII

Obligațiunile personalului medical

286. Pentru promovarea și menținerea stării de sănătate a copiilor precum și a persoanelor adulte din instituțiile de educație timpurie se impun următoarele obligațiuni:

- a) Formarea și fixarea deprinderilor de igienă la copii asigurându-se materialele necesare pentru igiena individuală a acestora;
- b) Controlul periodic al igienei individuale la copii, a stării de curățenie a îmbrăcăminte și a lenjeriei de pat;
- c) Interzicerea utilizării pentru alte activități, a personalului care lucrează în blocul alimentar sau care manipulează alimentele;
- d) Asigurarea activității educativ-sanitare;
- e) Examinarea copiilor la pediculoză o dată pe săptămână și la solicitarea educatorului;
- f) Monitorizarea stării de sănătate și aprecierea nivelului de dezvoltare fizică a copiilor, neuromotorie și psihică, îndeosebi a celor ce suferă de diferite maladii;
- g) Organizarea și participarea la examenele medicale profilactice (screening-teste);
- h) Repartizarea copiilor în grupe de sănătate și de educație fizică conform recomandărilor medicului;
- i) Informarea administrației instituției despre starea de sănătate și măsurile profilactice pentru copiii ce suferă de diferite maladii și dereglări ale stării de sănătate;
- j) Informarea instituțiilor medico-sanitare teritoriale și Centrelor de Sănătate Publică teritoriale despre cazurile suspecte de boală transmisibilă în termen de 2 ore de la depistare și a oricăror cazuri de îmbolnăvire acută

provocată de consumul sau de inhalarea substanțelor toxice, precum și a cazurilor suspecte de toxiinfecții alimentare;

k) Organizarea și realizarea măsurilor sanitare, inclusiv de dehelmentizare, potrivit recomandărilor medicului;

l) Organizarea măsurilor de întremare, controlând (o dată în lună) respectarea regimului zilei și a cerințelor față de organizarea activităților de educație fizică, întocmind graficul dezvoltării fiziologice și cotei motorice;

m) Efectuarea și controlul îndeplinirii măsurilor de profilaxie a intoxicațiilor alimentare, bolilor diareice acute și traumatismului;

n) Supravegherea organizării dezinfecției curente;

o) Verificarea condițiilor și termenelor de depozitare și realizare a produselor alimentare, tehnologia pregătirii și servirii bucatelor, monitorizarea colectării probelor diurne;

p) Supravegherea respectării normelor fiziologice de consum a produselor alimentare, ducând evidența listei de acumulare;

q) Îndeplinirea comenzilor pentru medicamente, preparate bacteriene, dezinfectante, aparataj medical și evidența bazei materiale a punctului medical. Lista echipamentului medical și medicamentelor pentru punctul medical din instituțiile de educație timpurie este menționată în anexa 18;

r) Consultă educatorii în problema ținutei corecte a copiilor în timpul activităților;

s) Întocmește informația cu privire la asistența medico-sanitară a copiilor (anexa 19) și o prezintă în adresa Centrelor de Sănătate Publică teritoriale anual până la 10.01;

t) Îndeplinește toate însărcinările medicului;

u) Îndeplinește documentația medicală (anexa 20).

287. Drepturile și obligațiunile de bază a lucrătorului medical corespund prevederilor Legii nr. 264 din 27 octombrie 2005 „Cu privire la exercitarea profesiei de medic”.

Anexa 1
la Regulamentul sanitar pentru
instituțiile de educație timpurie

Nivelul zgomotului pe teritoriul instituțiilor de educație timpurie

Nivelul de presiune sonoră (nivelul echivalent de presiune sonoră), L, dB, în benzile de frecvență de octavă cu media geometrică a frecvențelor Hz									Nivelul sonor LA	Nivelul sonor maximal al sunetului
31,5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	55	70
90	75	66	59	54	50	47	45	44		

Anexa 2
la Regulamentul sanitar pentru
instituțiile de educație timpurie

Componenta și suprafața încăperilor medicale în instituțiile de educație timpurie

Denumirea încăperilor	Suprafața încăperilor, m ² / locuri					
	50	95	140	190	230	330
Cabinet medical	6	8	8	8	10	10
Sala de proceduri				8	8	8
Izolator:*	2	2	2	4	6	6
Sală de primire						
Saloane**	6	6	6	6	12/6*2	12/6*2
Grup sanitar	2	2	2	2	4	4
Încăpere pentru prepararea substanțelor biodistructive		2	2	2	2	2
Total	16	20	20	30	42	42

*Izolatorul se află la etajul I și are ieșirea separată pe teren.

**Saloanele nu trebuie să fie comune.

Anexa 3
la Regulamentul sanitar pentru
institutiile de educatie timpurie

Componența și suprafața încăperilor din instituția de educație timpurie

Denumirea încăperilor	Suprafața, m² pentru un copil	
	Până la 3 ani	3-7 ani
Vestiarul	0,9	0,72
Încăperi de grup	4,3	4,0
Grup sanitar	0,8	0,65
Bufetul	0,15	0,15

Anexa 4
la Regulamentul sanitar pentru
institutiile de educatie timpurie

**Parametrii meselor și scaunelor pentru copii în
institutiile de educatie timpurie**

Grupa de mobilă	Talia (înălțimea copilului), cm	Înălțimea (cm)		Culoarea de marcare
		capacului mesei	scaunului (fundului până la dușumea)	
00	până la 85	34,0	18,0	negru
0	85-100	40,0	22,0	alb
1	100-115	46,0	26,0	oranj
2	115-130	52,0	30,0	violet
3	mai mult de 130	58,0	34,0	galben

Anexa 5
la Regulamentul sanitar pentru
instituțiile de educație timpurie

Dotarea și amenajarea veceelor din grupe

Grupul sanitar pentru grupele antepreșcolare este amplasat într-o singură încăpere, unde se instalează:

- a) 3 lavoare cu apă curgătoare caldă și rece pentru copii;
- b) 2 vase de closet cu capac, care se încorporează în podea;
- c) 1 lavoar pentru personal;
- d) șervete individuale sau de unică folosință;
- e) o cadă;
- f) polițe pentru oale și vas pentru prelucrarea lor;
- g) oale (plastic sau emailate) pentru fiecare copil, marcate conform listei copiilor;
- h) dulap pentru inventarul de dereticare.

Grupul sanitar pentru grupele preșcolare include:

- a) 4 lavoare cu apă curgătoare caldă și rece pentru copii;
- b) 3-4 vase de closet cu capac, care se încorporează în podea și sunt despărțite prin paravane incorporate în podea, sau pe piloni de protecție, placate cu faianță sau din metaloplastic cu uși fără zăvoare;
- c) 1 lavoar pentru personal;
- d) șervete individuale sau de unică folosință;
- e) o cadă;
- f) dulap pentru inventarul de dereticare.

Anexa 6
la Regulamentul sanitar pentru
instituțiile de educație timpurie

Dotarea și amenajarea Centrului de resurse pentru educație incluzivă

Centrul de resurse pentru educația incluzivă este amplasat într-o singură încăpere, care se delimitează în arii de activitate sau câteva încăperi în care se instalează:

1. Aria pentru activități comune - masă computer, masă de birou (standard, dreptunghiulară, fără părți), masă ocupații (format modular), dulap cu rafturi pentru jucării, cărți, dulap/rafturi pentru materiale metodice, scaun birou, scaune pentru copii, covor, tablă cu magnet, masă cu apă, masă cu nisip, unitate din lemn pentru jocuri;

2. Aria psihologului/logopedului pentru activități individuale cu copiii - masă de birou (standard, dreptunghiulară, fără părți), dulap/rafturi

documentație, cărți, materiale didactice etc., fotoliu capitonat, scaun de birou, oglindă;

3. Aria pentru kinetoterapie - bare paralele mobile, suport metalic pentru bara de balet sau reeducare a mersului, camera Rocher, baston pentru gimnastică, minge din cauciuc cu țepi, role din pvc din burete cu duritate mare, saltea pentru gimnastică pliabilă în trei;

4. Aria de dezvoltare senzorială - echipament de dezvoltare senzorială, covor, stimulare optică, etc.

5. Grup sanitar – chiuvetă, cabină cu veceu.

Anexa 7
la Regulamentul sanitar pentru
instituțiile de educație timpurie

**Regimul de temperatură a aerului în încăperile din instituțiile
de educație timpurie**

Nr. d/o	Încăperile	Temperatura, °C	
		antepreșco lară	preșcolară
1.	Vestiar, încăperi de grup, grup sanitar	22-23	20 - 21
2.	Dormitor	19-21	
3.	Sala de sport și muzicală	19	
4.	Punctul medical	22	
5.	Vestiarul bazinului de înot	25 -27	
6.	Încăperea bazinului de înot	29-30	
7.	Galeriile încălzite	15 -16	

Anexa 8
la Regulamentul sanitar pentru
instituțiile de educație timpurie

**Metode orientative pentru întreținerea igienică a
încăperilor în instituțiile de educație timpurie**

Curățenia constă în îndepărtarea microorganismelor de pe suprafețe, obiecte sau tegumente, odată cu îndepărtarea prafului și substanțelor organice. Curățenia poate realiza o decontaminare de 95-98%.

Metode:

1. Spălarea

cu apă caldă 35-40⁰C (duritate scăzută - efect optim)
se adaugă 1-2% săpun, detergenți anionici, carbonat de sodiu.

2. Ștergerea umedă a suprafețelor (pardoseală, mobilă)

Condiții de eficacitate:

utilizarea ștergătoarelor curate
 umezirea cu soluție detergentă a prosoapelor
 dezinfectarea, uscarea cârpelor și recipientelor folosite.

3. Aspirarea

cu aspiratoare umede care pot fi curățate, dezinfectate și menținute uscate.

4. Metode combinate: spălare + aspirare (mochete)

5. Alte metode: periatul umed, măturat sunt metode cu eficacitate scăzută curățat + aerisire. În unele boli (rubeolă, varicelă, rujeolă) curățenia este singura metodă de decontaminare necesară în focar.

Anexa 9 la Regulamentul sanitar pentru instituțiile de educație timpurie

Lista utilajului pentru dotarea blocului alimentar

Denumirea încăperii	Utilajul
Depozite (magazii, hambare)	Stelajuri, palete, dulapuri frigorifice (la necesitate) cu regim de funcționare „+ 0-4°C” și „-18°C”
Secția de legume (prelucrarea preliminară a legumelor, inspectare, sortare)	Mese de lucru (nu mai puțin de 2 unități), utilaj de porționare și curățare a legumelor, căzi pentru spălarea legumelor, chiuvetă pentru spălarea mâinilor.
Secția de prelucrare preliminară carne/pește	Mese de lucru (pentru porționarea cărnii, peștelui)-nu mai puțin de 2 unități; cântar de control; utilaj frigorific cu spații de răcire, conform capacității produselor depozitate ce permite respectarea principiului compatibilității și prevenirea contaminării secundare; tocător; trunchi pentru tranșarea cărnii; 2 căzi; chiuvetă pentru spălarea mâinilor.
Secția caldă	Mese de lucru (nu mai puțin de 2 unități pentru produse semipreparate/semiprosesate și produse finite), utilaj tehnologic pentru tratarea termică a bucatelor(reșou, tigaie electrică, cuptor etc.), cântar, chiuvetă pentru spălarea mâinilor.
Secția rece	Mese de lucru (nu mai puțin de 2 unități), cântar, unități frigorifice în cantități reieșind din cantitatea produselor și asigurării posibilității respectării principiului compatibilității.
Spălătoria pentru vesela de bucătărie	Masă de lucru, 2 căzi, chiuvetă pentru spălarea mâinilor, stelajuri pentru vesela curată
Spălătoria utilajului returnabil	2 căzi, stelajuri.

Anexa 10
la Regulamentul sanitar pentru
instituțiile de educație timpurie

**Sortimentul produselor alimentare de bază pentru organizarea
alimentației copiilor în instituțiile de educație timpurie**

Carne și produse din carne de calitate superioară și categoria I :

carne de vită;
carne de vițel;
carne degresată de porc și oaie;
carne de pasăre refrigerată (găină, curcan);
carne de iepure.

Ouăle:

Ouăle de găină - numai fierte sau sub formă de omletă.

Laptele și produsele lactate:

lapte cu grăsimea de 2,5%, 3,2%, pasteurizat;
brânză de vaci cu grăsimea nu mai mult de 5% numai prelucrată termic;
cașcaval divers, fără piper (tare, semitare, moale);
smântână cu grăsimea de 10%, 15%, numai după prelucrare termică;
produse lactate de producere industrială – lapte covăsit, bifidok, chefir,
iaurturi, lapte acru;
frișcă.

Grăsimi alimentare:

unt fără grăsimi vegetale;
ulei vegetal (de floarea soarelui, porumb –numai rafinate, de raps,
măslina) – pentru salate, vinegretă, felul II.

Produse de patiserie:

jemuri, dulceață cu fracția masică de substanțe uscate solubile care depășește 60%, miere (în dependență de toleranța individuală) – de fabricare industrială.

Legume:

legume proaspete: cartofi, varză alba, varză roșie, conopidă, varză de Bruxelles, broccoli, varză de mare, morcov, siveclă, castraveți, tomate, ardei dulci, vinete, dovlicii, patisoni, ceapă (inclusiv verde), usturoi (în dependență de toleranța individuală), pătrunjel, mărar, frunze de salată, măcriș, spanac, țelină, ridiche, bostan, mazăre verde, pasta tomat, tomat-piure;

legume rapid congelate (semifabricate curățate): cartofi, varză, conopidă, varză de Bruxelles, broccoli, varză de mare, morcov, siveclă, ardei dulci, dovlicii, vinete, ceapă, șpinat, țelină, bostan, mazăre verde, păstări.

Fructe:

mere, pere, banane, prune, piersici, caise, pomușoare (cu excepția căpșunii, inclusive înghețate rapid);

citrice (portocale, mandarine, lămîe - în dependență de toleranța individuală);

fructe tropice (mango, kivi, ananas, guava) - în dependență de toleranța individuală);

fructe uscate.

Boboase:

mazăre, fasole, linte.

Sucuri și băuturi:

sucuri naturale autohtone și de import, nectare de producere industrială (limpezite și cu pulpă);

sucuri din fructe naturale;

băuturi vitaminizate preparate industrial fără conținut de conservanți și aditivi alimentari artificiali;

cacao, ceai.

Conserve:

conserve din carne de vită (în mod de excepție, în lipsa cărnii), pentru prepararea felului I numai după tratare termică (*în cazuri în care lipsește carnea*);

somon, saira (pentru prepararea supelor);

compoturi, felii din fructe;

icre din vinete (prelucrate în prealabil) și dovlicel;

mazăre verde numai după tratare termică;

porumb dulce numai după tratare termică;

păstări conservate numai după tratare termică;

tomate și pepeni murați.

Pîine:

pîine (de secară, de grâu, sau din amestec de făină, preponderent fortificată);

crupe și paste făinoase (fără restricții).

Sare iodată

Anexa 11

la Regulamentul sanitar pentru
instituțiile de educație timpurie

Produsele alimentare interzise pentru alimentația copiilor

Carne și produse din carne:

carne de animale și păsări sălbatice;

materie primă din carne de pasăre cu conținut de colagen;

carne de categoriile II, III și IV;

carne cu conținutul de oase, grăsime sau colagen mai mult de 20%;

subproduse, cu excepția ficatului, limbii și inimii;

mezeluri (crenvurști, safalade, parizer, etc.);

carne de pasăre (neprelucrată);

carne de păsări înotătoare;
carne afumată.

Bucate, preparate din carne de pasăre și pește:

tobă, bucate preparate din rămășițe de carne, diafragmă, rulade din țesuturile moi din capete;

bucate, care nu au fost supuse prelucrării termice, cu excepția scrumbiei, somonului, păstravului;

pește afumat.

Conserve:

conserve cu semne de deermetizare, bombate, cu ambalajul ruginit sau deformat, fără etichete;

conserve cu adaos de conservanți artificiali, aromatizatori, coloranți, potențiatori de gust etc.

Grăsimi:

grăsimi culinare, grăsime de porc sau oaie, margarină;

unt cu grăsimi vegetale;

bucate și produse culinare prăjite în grăsimi (în fritură), cipsuri;

grăsimi vegetale (parțial)hidrogenate (palmier, spread, grăsimi trans etc) .

Lapte și produse lactate:

lapte și produse lactate din gospodării nevaforabile epidemiologic;

lapte nepasteurizat;

produse lactate, brânzică preparată cu grăsimi vegetale;

înghețată;

brânză din lapte nepasteurizat;

smântână neambalată fără prelucrare termică;

lapte acru preparat în condiții casnice;

„produs de iaurt”, „produs de brânză”, „produs de smântână”,

produse lactate cu adaos de zahăr, cum ar fi iaurtul îndulcit, laptele condensat.

Ouă:

ouă de păsări înotătoare;

ouă cu coaja murdară, cu o gradăție neuniformă și sparte;

ouă din gospodării nevaforabile la salmoneloză.

Produse de patiserie:

produse de patiserie cu cremă (prăjituri, torte) și creme;

zefir, bezele, marmeladă;

ciocolată, bomboane de ciocolată;

galete, krekere, napolitane, turte dulci, keksuri, chipsuri;

biscuiți cu ulei de palmier sau uleiuri hidrogenate.

Alte produse:

orice produse culinare și bucate preparate în condiții casnice (nu industriale) și aduse de la domiciliu (inclusiv, pentru organizarea sărbătorilor și zilelor onomastice);

felurile I și II de bucate preparate în baza concentratelor alimentare de preparare rapidă;

crupele, făina, fructele uscate și alte produse alimentare impurificate cu impurități, produsele infestate cu dăunători de ambar;
 ciupercile și bucatele preparate din ele;
 băuturile carbogazoase, energizante și cvasul;
 oțetul, muștarul, hreanul, ardeiul iute și alte condimente picante, care conțin aceste produse, inclusiv sosurile iuți, ketchupul, maioneza și sosurile din maioneză;
 fructele și legumele marinate (castraveți, tomate, prune, mere etc);
 cafeaua solubilă și naturală;
 sîmburi de caise, migdale și arahide;
 caramele, inclusiv acadele;
 produse alimentare, inclusiv produse de patiserie, cu conținut de alcool.

Anexa 12
 la Regulamentul sanitar pentru
 instituțiile de educație timpurie

FIȘA TEHNOLOGICĂ

(MODEL)

Fișa tehnologică nr. _____
 Denumirea articolului: _____
 Numărul rețetei: _____
 Denumirea _____ catalogului _____ de
 rețete: _____

Denumirea materiei prime	Cantitatea de materie primă și semifabricate utilizate	
	Pentru o porție	
	Brut, gr.	Net, gr.
Cantitatea produsului finit		

Compoziția chimică a articolului:

Valoarea nutritivă				Vit., C", mg
Proteine, gr.	Lipide, gr.	Glucide, gr.	Valoarea calorică, Kcal.	

Procesul tehnologic _____

Anexa 13
la Regulamentul sanitar pentru
instituțiile de educație timpurie

REGISTRUL DE TRIAJ A ARTICOLELOR CULINARE FINITE
(MODEL)

Data, ora preparării	Timpul de triaj	Denumirea felului de bucate, produsului culinar	Aprecieria organoleptică și calitatea prelucrării termice a produsului	Timpul finalizării procesului tehnologic	Semnătura grupei de triaj	Notă*
1	2	3	4	5	6	7

*Notă: se indică cazurile de interzicere a realizării produselor culinare gata.

REGISTRUL DE TRIAJ A PRODUSELOR UȘOR ALTERABILE
(MODEL)

Data, ora achiziționării produselor alimentare și materiei prime	Denumirea produselor alimentare	Cantitatea produselor alimentare și materiei prime achiziționate (kg, litri, bucăți)	Numărul facturii de achiziții	Condițiile de păstrare și termenul de valabilitate (după indicațiile producătorului)	Data și ora utilizării de facto a produselor alimentare și materiei prime	Semnătura persoanei responsabile	Notă*
1	2	3	4	5	6	7	8

*Notă: se indică cazurile de rebutare, returnare a produselor și altele.

REGISTRUL DE EVIDENȚĂ A REGIMULUI DE TEMPERATURĂ ÎN UTILAJUL FRIGORIFIC

(MODEL)

Nr. d/o	Denumirea unității frigorifice	Luna/ziua (t ⁰ C)					

REGISTRUL SĂNĂTĂȚII

(MODEL)

Nr. d/o	Numele, prenumele angajatului *	Funcția	Luna/zile **							
			1	2	3	4	5	6	7	...
1.										
2.										
3.										

Remarcă:

- * Lista lucrătorilor, menționați în registrul la ziua evaluării corespunde numărului de lucrători în schimb din ziua respectivă;
- ** indicații convenționale;
- S – sănătos;
- EL – eliberat din lucru;
- Zl – zi liberă;
- B/B – buletin de boală.

Anexa 14
la Regulamentul sanitar pentru
instituțiile de educație timpurie

MENIU MODEL

Denumirea mesei	Denumirea bucatelor	Gramajul bucatelor	Substanțele nutritive, (g)			Valoa- rea energe- -tică (kcal)	Vita- mina	Numărul recetei
			prote- ine	gră- simi	glucide			
Ziua 1								
dejun:								
...								
prînz:								
...								

Total prima zi								
Ziua 2								
dejun:								
...								
prînz:								
...								
Total ziua 2, etc.,								
Total pe întreaga perioadă								
Indicatorii medii pe întreaga perioadă								
Conținutul de proteine, lipide și glucide din meniu în % față de calorajul perioadei respective								

Anexa 15
la Regulamentul sanitar pentru
instituțiile de educație timpurie

Normele nictemerale de produse recomandate pentru alimentația copiilor în instituțiile de educație timpurie cu durată de 9,5-10 ore (g, ml, pentru un copil/zi)

Nr.d/o	Denumirea produselor alimentare	grupa antepreșcolară	grupa preșcolară
1.	Pîine de grîu, pîine de grîu integrală*	55	60
2.	Pîine de secară*	25	40
3.	Făină de grîu, făină de grîu integrală	16	20
4.	Crupe și alte derivate a cerealelor integrale	30	35
5.	Paste făinoase	6	9
6.	Cartofi	120	190
7.	Legume	180	200
8.	Leguminoase (mazăre uscată șlefuită, fasole uscată, etc)	4	4

9.	Fructe proaspete	90	60
10.	Fructe uscate	10	10
11.	Produse de cofetărie	4	10
12.	Zahăr, zahăr brut nerafinat**	30	40
13.	Unt fără grăsimi vegetale	12	20
14.	Ulei	7,5	9
15.	Ouă	0,25 (15)	0,50 (30)
16.	Lapte și produse lactatae acide lichide***	500	420
17.	Brînză semigrasă (pînă la 5%)	40	40
18.	Brînză tare	3	5
19.	Carne****	60	100
20.	Pește	20	45
21.	Smîntînă (grăsimea pînă la 15%)	5	5
22.	Ceai, fitoceai	0,2	0,2
23.	Drojdie	1	1
24.	Sare iodată	1,6	1,6

* Pîinea se va servi după 6-8 ore după pregătirea ei.

** Cantitatea de zahăr poate fi redusă pînă la 5% din valoarea calorică zilnică.

***Cantitatea produselor acido- lactice va constitui 135-150 ml pentru copiii cu vîrsta de 1-3 ani și 150-180 ml pentru copiii de cealalte grupe de vîrstă.

**** Se consumă carne de vită; carne de vițel; carne degresată de porc și oaie; carne de pasăre refrigerată (găină, curcan); carne de iepure nu mai joasă de categoria I și calitate superioară.

Anexa 16 la Regulamentul sanitar pentru instituțiile de educație timpurie

Tabelul substituirii produselor după conținutul de proteine și glucide

Denumirea produselor	Cantitatea (net, g)	Componenta chimică			Adăugarea/ excluderea din rația alimentară nictemerală
		proteine, g	lipide, g	Glucide, g	
	Înlocuirea pîinii (pe proteine și glucide)				
Pîine din grîu	100	7,6	0,9	49,7	
Pîine din secară	150	8,3	1,5	48,1	
Pîine din grîu, categoria 1	70	7,4	0,8	48,2	
Paste	70	7,5	0,9	48,7	
Terci de griș	70	7,9	0,	50,1	

			5		
	Înlocuirea cartofului (pe glucide)				
Cartofi	100	2,0	0,4	17,3	
Sfeclă	190	2,9	-	17,3	
Morcov	240	3,1	0,2	17,0	
Varză	370	6,7	0,4	17,4	
Paste	25	2,7	0,3	17,4	
Terci de griș	25	2,8	0,2	17,9	
Pîine din grîu	35	2,7	0,3	17,4	
Pîine din secară	55	3,1	0,6	17,6	
	Înlocuirea merelor proaspete (pe glucide)				
Mere proaspete	100	0,4	-	9,8	
Mere uscate	15	0,5	-	9,7	
Caise uscate	15	0,8	-	8,3	
Prune uscate	15	0,3	-	8,7	
	Înlocuirea laptelui (pe proteine)				
Lapte	100	2,8	3,2	4,7	
Brînză semigrasă	20	3,3	1,8	0,3	
Cașcaval	10	2,7	2,7	-	
Bovină (cat.1)	15	2,8	2,1	-	
Pește (fileu)	20	3,2	0,1	-	
	Înlocuirea cărnii (pe proteine)				
Bovină (cat.1)	100	18,6	14,0	-	
Brînză semigrasă	110	18,3	9,9	-	Unt +4g
Pește (fileu)	120	19,2	0,7	-	Unt +13g
Ou	145	18,4	16,7	1,0	
	Înlocuirea peștelui (pe proteine)				
Pește (fileu)	100	16,0	0,6	1,3	
Bovină (cat.1)	85	15,8	11,9	-	Unt - 11g
Brînză semigrasă	100	16,7	9,0	1,3	Unt - 8g
Ou	125	15,9	14,4	0,9	Unt - 13g
	Înlocuirea brînzei				
Brînză semigrasă	100	16,7	9,0	1,3	
Bovină (cat.1)	90	16,7	12,6	-	Unt - 3g
Pește (fileu)	100	16,0	0,6	-	Unt + 9g
Ou	130	16,5	15,0	0,9	Unt -5g
	Înlocuirea ouălelor (pe proteine)				

Ou 1 buc.	40	5,1	4, 6	0,3	
Brînză semigrasă	30	5,0	2, 7	0,4	
Cașcaval	20	5,4	5, 5	-	
Bovină (cat.1)	30	5,6	4, 2	-	
Pește (fileu)	35	5,6	0, 7	-	

Anexa 17
la Regulamentul sanitar pentru
instituțiile de educație timpurie

**Tabelul 1. Necesarul fiziologic în energie și
nutrienți în funcție de grupele de vîrstă**

Nutrienți	1-3 ani	4-6 ani
Energie (Kcal)	1540	1970
Proteine (g)	53	68
Lipide (g)	53	68
Glucide (g)	212	272

**Tabelul 2. Volumul recomandat a unei porții pentru copii, în gr.
(Model)**

Denumirea felului de bucate	Vîrsta, ani		
	1,5 – 3 ani	3 – 4 ani	5 – 6 ani
<i>Dejunul</i>			
Terci	200	200	200
Omletă sau bucate din carne	-	50	50
Băutură	150	150	200
<i>Prînzul</i>			
Salată din legume fierte	40	50	50
Supă	150	150	200
Pîrjoale din carne, sufleu	60	70	70
Garnitură din legume sau terci	100	110-130	130-150
Compot sau suc	100	150	150
<i>Gustarea</i>			
Chefir, lapte	150	200	200
Chifle	45	50	60
Fructe	100	100	100
<i>Cina</i>			
Legume sau terci	200	200	200
Băutură (ceai)	150	150	150

Anexa 18
la Regulamentul sanitar pentru
institutiile de educatie timpurie

**Lista echipamentului medical și medicamentelor pentru punctul medical din
instituția de educație timpurie**

Nr.d/o	Denumirea	Unități de măsură (bucăți/cantitate)
1	2	3
A. Dispozitive medicale		
1.	Cîntar medical mecanic/electronic	1
2.	Antropometru (pentru măsurarea staturii)	1
3.	Plantograf	1
4.	Dinamometru pentru copii (pentru forța musculară)	1
5.	Tonometru/aparat pentru măsurarea presiunii arteriale neinvazive (cu manșete pediatrică, mărimea 5,6,7)	1
6.	Fonendoscop	1
7.	Pulsoximetru (pentru monitorizarea frecvenței respiratorii și pulsului)	1
8.	Spatule de unică folosință (complete a câte 100 buc.)	5
9.	Casoletă (10 litri)	2
10.	Seringi de unică folosință cu ace: de 2 ml x 5 ml x 10 ml	5 x 5 x 5 (la 500 copii)
11.	Foarfece curb	1
12.	Foarfece drept	1
13.	Bisturiu	1
14.	Pipete	5
15.	Garou de cauciuc (pentru stoparea hemoragiilor)	2
16.	Atelă pentru imobilizarea fracturilor (de dimensiuni diverse)	3
17.	Pipă orofaringiană (pediatrică, mărimea 0,1,2,3)	1
18.	Termofor (inclusiv cu apă în congelator)	2
19.	Pungă de cauciuc (pentru gheață)	1
20.	Apirator electric (sonde de aspirație mărimea 6,8,10)	1
21.	Termometru medical	5
22.	Măsuță pentru instrumente	1
23.	Corp pentru lampă bactericidă+Lămpă bactericidă	1

24.	Trusa pentru colectarea probelor în caz de intoxicație alimentară	1
B. Mobilier, veselă, ustensile și lenjerie		
1.	Birou	1
2.	Scaune	4
3.	Frigider	1
4.	Dulap	1
5.	Dulap cu uși din sticlă (pentru medicamente și instrumente)	1
6.	Lampă de masă	1
7.	Cuier	1
8.	Canapea pentru consultații	1
9.	Targă pentru evacuare	1
10.	Pahar	5
11.	Oliță de noapte	1
12.	Coș pentru gunoi cu capac pedala	1
13.	Lighean	1
14.	Vas emailat pentru apă (10 l)	1
15.	Cearșaf de pat	3 bucăți
16.	Prosop	6 bucăți
17.	Halat alb	3/persoană
C. Produse parafarmaceutice și biodistructive		
1.	Produs biodistructiv	
2.	Feși 5/8	5 bucăți (la 500 copii)
3.	Feși 8/10	5 bucăți (la 500 copii)
4.	Vată	500 gr (la 500 copii)
5.	Pansamente sterile	20 bucăți
6.	Leucoplast (2 cm și 5 cm)	3 bucăți
7.	Bicarbonat de sodiu 4%	100 gr
8.	Mănuși chirurgicale	10 perechi (la 500 copii)
D. Lista medicamentelor la 500 copii cantități variabile în funcție de numărul de copii, dar nu mai puțin de 1 unitate pentru fiecare poziție Denumirea Comună Internațională		
1.	Dexametasonă, soluție injectabilă 4mg/ml, 1 ml	5 fiole
2.	Difenhidramină, soluție injectabilă 1%, 1 ml	5 fiole
3.	Epinefrină, soluție injectabilă 0,1%, 0,18%-1ml	10 fiole
4.	Diazepam 5 mg 2 ml sol injectabilă, Diazepam 5 mg	Câte 2 unit.sau

	sau 10 md, soluție rectală	fiole
5.	Sulfacetamidă , picături oftalmice, soluție, 20%, 5 ml sau 10 ml	1 flacon (tuburi picurătoare de polietilenă)
6.	Iod, soluție alcoolică 5%, 10 ml	5 flacoane
7.	Verde de brilliant, soluție alcoolică 1%, 10 ml	5 flacoane
8.	Alcool etilic, soluție cutanată 70%, 100 ml	5 flacoane
9.	Drotaverină, comprimate 40 mg	1 cutie
10.	Paracetamol supozitorii 250 mg	5 cutii
11.	Paracetamol, comprimate 200 mg	5 cutii
12.	Cărbune activat, comprimate 250 mg	25 cutii
13.	Cloropiramină 25 mg, comprimate	1 cutie
14.	Salbutamol, suspensie, de inhalat presurizată 100 mcg/doză/200 doze	1 flacoane
15.	Rehidratant oral(electroliți cu hidranți de carbon) pulbere pentru soluție orală	2 pachete
16.	Hidroxid de amoniu, soluție 10% - 10 ml	2 flacoane
17.	Peroxid de hidrogen, soluție cutanată 3% - 40 ml sau 100 ml	1 flacoane
18.	Permanganat de potasiu, pulbere 3g	1 pachet
19.	Tetraciclină, unguent 3%	1 flacon

Anexa 19
la Regulamentul sanitar pentru
instituțiile de educație timpurie

Notă informativă

privind asistența medico-sanitară a copiilor în an. _____
în instituția de educație timpurie _____
(localitatea)

I. Numărul de grupe _____ Numărul de copii _____

II. Imunizarea copiilor (se indică numărul de copii cărora li s-a efectuat vaccinarea completă).

Nr. d/o	Specificare	Indicația imunizării	Au fost imunizați
1.	Contra poliomielitei		
2.	Contra difteriei, tetanosului, tusei convulsive		

3.	Contra tuberculozei		
4.	Contra hepatitei virale B (HVB)		
5.	Contra rujeolei, oreionului și rubeolei		
6.	Contra infecției rotavirale		

III. Starea de sănătate a copiilor

Nr d/o	Indicatorii	Total	Inclusiv copii de până la 3 ani	Inclusiv copii de peste 3 ani
1	2	3	4	5
1.	Numărul de copii încadrați în grupele de sănătate:			
	I			
	II			
	III			
	IV			
2.	Numărul de copii ce se îmbolnăvesc des de maladii acute ale sistemului respirator (inclusiv acutizarea celor cronice) (2 -3 ani – 6 și mai multe ori, 4 ani – 5 ori, 5 -6 ani -4 ori)			
3.	Numărul de copii cu înălțimea: mică mare			
4.	Numărul de copii Cu deficit de masă de gradul I, II Cu surplus de masă de gradul I, II			
5.	Numărul de copii investigați la helminți			
5.1	Numărul de copii infectați			
5.2	Din ei au primit tratament antihelmintic			
6.	Numărul de copii din grupa specială, inclusiv sunt antrenați în activități			
7.	Numărul total de copii			

IV. Supravegherea medico – sanitară:

1. Se alimentează _____ copii, de 3 ori _____, de 4 ori _____, de 2 ori _____.

2. Sunt așezați la mese (conform normelor sanitare) _____ copii, din numărul total _____.

3. Numărul încăperilor de grupă _____, săli de sport _____, inclusiv nu corespund nivelului de iluminare artificială _____, nu corespund normelor de temperatură a aerului _____.

4. Situația privind necesarul de produse alimentare pentru un copil (gr / zi):
 pâine: norma _____, efectiv _____, diferența _____, cota % _____
 crupe, paste făinoase, făină de grâu: norma _____, efectiv _____, cota % _____
 produse de patiserie: norma _____, efectiv _____, diferența _____, cota % _____
 cartofi: norma _____, efectiv _____, diferența _____, cota % _____
 legume: norma _____, efectiv _____, diferența _____, cota % _____
 fructe proaspete: norma _____, efectiv _____, diferența _____, cota % _____
 fructe uscate: norma _____, efectiv _____, diferența _____, cota % _____
 zahăr: norma _____, efectiv _____, diferența _____, cota % _____
 ulei: norma _____, efectiv _____, diferența _____, cota % _____
 unt: norma _____, efectiv _____, diferența _____, cota % _____
 ouă: norma _____, efectiv _____, diferența _____, cota % _____
 lapte: norma _____, efectiv _____, diferența _____, cota % _____
 brânză, cașcaval: norma _____, efectiv _____, diferența _____, cota % _____
 carne: norma _____, efectiv _____, diferența _____, cota % _____
 pește: norma _____, efectiv _____, diferența _____, cota % _____
 smântână: norma _____, efectiv _____, diferența _____, cota % _____

5. Funcționarea ventilației în cantină _____, în spălătorie _____
specificare specificare

6. Activități de educație sanitară:

6.1. Numărul de lecții _____, convorbiri _____ organizate cu personalul _____, copii _____, au fost instruiți pe program igienic _____

6.2. Numărul de angajați conform statelor de funcțiuni _____, efectiv _____

7. Suprafața cabinetului medical _____, înzestrarea cu utilaj medical, medicamente conform normelor _____
specificare

Personalul medical:

8.1. Se prevăd conform statelor _____ (unități), încadrați _____

8.2. Vechimea în muncă _____ (ani), inclusiv pe specialitate _____

8.3. Perfecționarea în medicina preșcolară _____

(anul, luna, instituția unde s-a organizat ciclul de perfecționare)

Asistenta medicală _____

Directorul instituției de educație timpurie _____

Remarcă: Anual, către 02.02. nota informativă generalizată privind asistența medico-sanitara a copiilor din instituțiile de educație timpurie este prezentată de către Centrele de Sănătate Publică teritoriale Centrului Național de Sănătate Publică.

Anexa 20
la Regulamentul sanitar pentru
instituțiile de educație timpurie

Documentația medicală din instituția de educație timpurie

1. Fișa de evidență a vaccinărilor (f-063/e);
2. Registrul de evidență a bolilor infecțioase (f-060/e);
3. Registrul de proceduri;
4. Registrul de evidență a copiilor din grupe;
5. Registrul privind efectuarea filtrului de dimineață;
6. Registrul de evidență a examenului medical al personalului;
7. Registrul de evidență a copiilor cu maladii cronice;
8. Registrul „Sănătatea”;
9. Registrul de evidență zilnică a temperaturii aerului din sălile de joc;
10. Registrul produselor alimentare.

Notă informativă

la proiectul Hotărârii de Guvern al Republicii Moldova „Cu privire la aprobarea Regulamentului sanitar pentru instituțiile de educație timpurie”

Condițiile ce au impus elaborarea proiectului:

Prezentul proiect de Hotărâre de Guvern este elaborat în baza prevederilor art. 6 și 72 ale Legii nr. 10-XVI din 03 februarie 2009 privind supravegherea de stat a sănătății publice.

Gradul de compatibilitate al proiectului de act normativ cu reglementările legislației comunitare:

Domeniul de sănătate publică nu este întru totul reglementat de UE, bazat pe principiul subsidiarității, menționat în Tratatul de la Lisabona, semnat la 13.12. 2007, intrat în vigoare la 1 decembrie 2009, care stabilește sfere de competențe a Uniunii Europene, cât și în Hotărârea Guvernului nr. 1345 din 24.11.2006 cu privire la armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația comunitară.

✓ În acest context, s-a constatat, că fiecare stat membru al UE își reglementează politici în domeniul protecției și îmbunătățirii sănătății umane, domeniu expus în tratatul de la Lisabona.

Principalele prevederi și elemente noi ale proiectului:

Instituțiile de educație timpurie sunt destinate pentru a asigura dezvoltarea multilaterală și armonioasă a personalității, formarea culturii generale, adaptarea în colectiv, posibilitatea copiilor de a însuși programele prevăzute de instruire și educație, de a-și dezvolta limbajul, abilitățile, cunoștințele despre corpul lor și mediul înconjurător.

Sănătatea copiilor este domeniul prioritar al sănătății publice. De aceea prezentul act normativ are ca scop crearea condițiilor optime de desfășurare a procesului instructiv-educativ, care va contribui nemijlocit la fortificarea stării de sănătate și formarea intelectuală, achiziționarea competențelor, aptitudinilor constituind identitatea fiecărui copil.

Prezentul act normativ stabilește norme sanitare unice față de instituțiile de educație timpurie pentru copii, indiferent de forma de proprietate și apartenență. Se extinde asupra instituțiilor de educație timpurie care activează, sunt în construcție, reconstrucție și pentru cele în proces de proiectare.

Prin prezenta Hotărâre de Guvern se aprobă normele sanitare privind amplasarea instituțiilor de educație timpurie, a clădirii și încăperilor de bază, organizarea alimentației, amenajarea sanitaro – tehnică a încăperilor, întreținerea teritoriului și a încăperilor, regimul de activitate a copiilor, organizarea asistenței medicale.

Proiectul de regulament prevede norme sanitare pentru educarea și întreținerea copiilor cu dizabilități. Prezentul regulament include norme

sanitare specifice și unice pentru copiii cu dizabilități locomotorii, auditive, etc. Principalele prevederi privind încadrarea copiilor cu dizabilități în instituțiile pentru copii sunt incluse în Hotărârea Guvernului nr. 523 din 11.07.2011 „Cu privire la aprobarea Programului de dezvoltare a educației incluzive în Republica Moldova pentru anii 2011-2020”. Educația incluzivă organizată în cadrul instituțiilor de educație timpurie va servi la dezvoltarea multilaterală a copiilor cu dizabilități, integrarea socială a lor și oferirea drepturilor egale.

Aprobarea prezentului Regulament sanitar pentru instituțiile de educație timpurie va asigura condiții optimale de educație și fortificare a stării de sănătate cu crearea unui mediu sigur, care va contribui la creșterea și dezvoltarea tinerii generații. Crearea condițiilor de instruire va spori calitatea educației, va da posibilitate copilului de a activa și de a se integra în societate.

Fundamentarea economico-financiară:

În cazul implementării actului normativ statul va suporta cheltuieli la dotarea, amenajarea centrului de resurse pentru educație, incluzivă și amenajarea teritoriului instituției de educație timpurie. ✓

Elaboratorii proiectului:

Proiectul a fost elaborat de Ministerul Sănătății, a fost avizat de toate organele centrale de specialitate ale administrației publice centrale cointeresate, sectorului privat și societății civile. Propunerile acceptabile ale acestora au fost luate în considerare la definitivarea proiectului de act normativ.

Ministru

Ruxanda GLAVAN

Analiza preliminară a impactului de reglementare
a proiectului de Hotărâre de Guvern „Cu privire la aprobarea Regulamentului
sanitar pentru instituțiile de educație timpurie”

Introducere

Analiza preliminară a impactului de reglementare (în continuare AIR) pentru proiectul Hotărârii Guvernului „Cu privire la aprobarea Regulamentului sanitar pentru instituțiile de educație timpurie” a fost elaborat în vederea executării prevederilor art. 6 și 72 a Legii privind supravegherea de stat a sănătății publice Nr. 10 – XVI din 03.02.2009, art. 13 a Legii cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător Nr. 235 din 20.07.2006 și a Metodologiei de analiză a impactului de reglementare și de monitorizare a eficienței actului de reglementare, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 1230 din 24.10.2006.

AIR în cauză, cuprinde argumentarea necesității elaborării proiectului Hotărârii Guvernului „Cu privire la aprobarea Regulamentului sanitar pentru instituțiile de educație timpurie”, prin prisma impactului condițiilor de desfășurare a procesului instructiv-educativ asupra sănătății copiilor.

Definirea problemei

Componenta juridică.

Actualmente, în legislația națională, nu există un act normativ specific ce stabilește cerințe generale de sănătate publică unice față de instituțiile de educație timpurie. Necesitatea intervenției Guvernului în domeniul sănătății publice este desemnată de Legea privind supravegherea de stat a sănătății publice nr. 10 – XVI din 03.02.2009 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr. 67, art. 183), în scopul creării condițiilor optime de educație și fortificare a stării de sănătate a copiilor cu crearea unui mediu sigur, care va contribui la creșterea și dezvoltarea tinerii generații.

Actualmente, Serviciul de Supraveghere de Stat a Sănătății Publice în activitatea sa se ghidează de Ordinul comun al Ministerului Sănătății și Ministerului Educației nr. 239/380 din 01. 11. 1996 „Cu privire la asigurarea medico – sanitară a copiilor din instituțiile preșcolare” și Normativul în Construcții NCM C. 01. 02 – 99 „Proiectarea construcțiilor pentru grădinițe de copii”, elaborat de Ministerul Construcțiilor și Dezvoltării Regionale. Elaborarea Regulamentului sanitar privind igiena instituțiilor de educație timpurie va constitui un suport legislativ prioritar în domeniul sănătății publice, aprobat prin Hotărâre de Guvern, care va mări cu mult transparența normelor sanitare. O dată cu aprobarea Regulamentului sanitar pentru instituțiile de

educație timpurie, Ordinul comun al Ministerului Sănătății și Ministerului Educației nr. 239/380 din 01. 11. 1996 „Cu privire la asigurarea medico – sanitară a copiilor din instituțiile preșcolare” va fi abrogat.

Normativul în Construcții NCM C. 01.02– 99 „Proiectarea construcțiilor pentru grădinițe de copii”, elaborat de Ministerul Construcțiilor și Dezvoltării Regionale nu va fi abrogat, dat fiind faptul că normativul în cauză include probleme ce țin de rezistență și stabilitate la etapa de proiectare, siguranță în exploatare și la incendiu, exigențe împotriva zgomotului.

Conform Tratatului de la Lisabona, semnat la 13.12. 2007, intrat în vigoare la 1 decembrie 2009 și a Hotărârii Guvernului nr. 1345 din 24.11.2006 cu privire la armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația comunitară, fiecare stat membru al UE își reglementează politici în domeniul protecției și îmbunătățirii sănătății umane.

Elementul analitic. Motivul apariției problemei și estimarea dimensiunii acesteia.

Învățământul de educație timpurie are drept scop principal pregătirea multilaterală a copilului pentru viață, în vederea integrării în activitatea școlară, dezvoltarea capacităților creative prin valorificarea potențialului psiho – fiziologic și intelectual al acestuia, dezvoltarea vieții asociative și a capacităților de a lucra în grup, de a coopera în rezolvarea unor sarcini complexe, dezvoltarea voinței și formarea trăsăturilor pozitive de caracter.

Conform surselor, învățământul de educație timpurie constituie prima treaptă a sistemului de educație și instruire. El reprezintă un sistem de instituții antepreșcolare și preșcolare de diverse tipuri, de stat și particulare, cu diferite programe de funcționare, ce corespund standardelor educaționale.

Instituțiile de educație timpurie este instituția de învățământ căreia îi revine rolul decisiv în educarea și instruirea copiilor preșcolari, posibilitatea lor de a se socializa, de a-și dezvolta personalitatea și creativitatea, de a face față următoarelor etape din viața lor școlară.

Instituțiile de educație timpurie are menirea să creeze condiții necesare unei dezvoltări armonioase a copilului (dezvoltare fizică, intelectuală, socială și a personalității).

Copiii își dezvoltă aptitudinile sale în raport cu mediul în care trăiesc, așa încât primele noțiuni educative le primește în familie, apoi în colectivitatea de educație timpurie, iar ulterior școala să consolideze și să adauge printr-un amplu sistem educativ o educație desăvârșită.

O nouă reformă a învățământului din republică care prevede integrarea copiilor cu dizabilități în societatea, egalarea drepturilor copiilor, dezvoltarea psihologică a lor, accesul egal al copiilor la un sistem educație care să includă toți copiii indiferent de capacitatea lor fizică intelectuală și psihologică. Integrarea copiilor cu dizabilități în instituțiile de educație timpurie va servi pe viitor în dezvoltarea unei societăți egale în drepturi și un acces al copiilor liber la sistemul de instruire. Integrarea timpurie în instituțiile de educație timpurie va ușura integrarea mai departe a copiilor în instituțiile de

învățământ preuniversitar. Aceasta va servi la respectul reciproc și prietenos între copii și implementarea pe larg a prevederilor HG nr. 523 din 11.07.2011 „Cu privire la aprobarea Programului de dezvoltare a educației incluzive în Republica Moldova pentru anii 2011-2020”.

Evaluarea stării de sănătate a copiilor din instituțiile de educație timpurie din Republica Moldova denotă creșterea nivelului morbidității generale în perioada anilor 2009-2011 de la 780,4 până la 874,9 cazuri la 1000 copii (fig. 1).

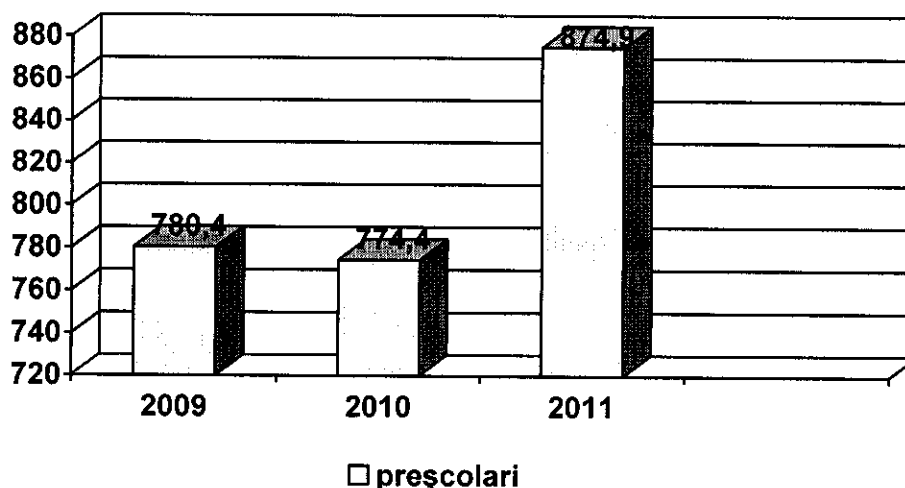

Fig. 1. Nivelul morbidității generale a copiilor instituționalizați din Republica Moldova în perioada anilor 2009-2011 (cazuri la 1000 copii)

În structura morbidității generale a preșcolarilor pe primul loc se plasează bolile sistemului respirator cu 64,9% în anul 2009 și cu 62,2% în anul 2011. Pe locul doi în anii 2009-2010 se plasează bolile aparatului digestiv variind de la 6,0% până la 6,2%, iar în anul 2011 s-au plasat bolile infecțioase cu 5,7%. Pe locul trei în perioada anilor 2009-2010 se plasează bolile sângelui și sistemului hematopoietic constituind 4,6%, iar în perioada anului 2011 acesta ocupă locul IV-4,0%. Pe locul IV în perioada anilor 2009-2010 se plasează bolile infecțioase cu 4,2% (tab.2).

Tabelul 2. Structura morbidității generale a copiilor din instituțiile de educație timpurie pe parcursul anilor 2009-2011 (%)

Nr. d/o	Denumirea formelor nozologice	Anii		
		2009	2010	2011
1	Bolile sistemului respirator	64,9	62,9	62,2
2	Bolile sistemului digestiv	6,0	6,2	5,6
3	Bolile sângelui și sistemului hematopoietic	4,5	4,6	4,0
4	Bolile infecțioase	4,2	4,2	5,7
5	Bolile sistemului nervos	2,9	3,2	2,7

6	Altele	17,5	18,9	18,9
---	--------	------	------	------

* *Structura morbidității generale a copiilor din instituțiile de educație timpurie în perioada anilor 2009– 2011 este prezentată în temeiul Ordinului comun al Ministerului Sănătății și Ministerului Educației nr. 239/380 din 01. 11. 1996 „Cu privire la asigurarea medico – sanitară a copiilor din instituțiile preșcolare”.*

Unul din factorii care potențează creșterea morbidității în rândurile copiilor din instituțiile de educație timpurie îl constituie alimentația insuficientă a copiilor din ultimii ani. Astfel, în alimentația copiilor din instituțiile de educație timpurie s-a atestat un consum excesiv de crupe, paste făinoase și făină de grâu – 122,4%, ulei de floarea soarelui – 160%. Acești copii n-au primit conform normelor naturale 34% carne, 43% pește, 24% ouă, 38% lapte și produse lactate.

Din dotarea cantinelor lipsesc utilajul tehnologic necesar, frigiderele, inventarul de tranșare, vesela, etc. Actualmente 23,3% instituții de educație timpurie nu dispun de apeduct, 26,8% – nu dispun de WC-ee în interiorul încăperilor, din ele 10,1% de WC – ee din interiorul instituțiilor de educație timpurie nu funcționează. Acești factori pot agrava condițiile pentru menținerea și fortificarea sănătății, favorizând apariția bolilor diareice acute. Investigațiile instrumentale atestă un grad insuficient al nivelului de iluminare artificială și un microclimat nesatisfăcător.

Astfel, în 124 (8,9%) instituții de educație timpurie nu au corespuns parametrilor microclimaterici, nu a funcționat sistemul de încălzire în 11 instituții (0,8%). Concomitent, se ignoră măsurile de călire a copiilor, doar în 535 (38,5%) instituții de educație timpurie a fost organizată călirea copiilor; 55 instituții dispun de piscine, din ele numai 9 funcționează (16,3%).

O treime din mobilier nu corespunde taliei copiilor, fapt ce duce la apariția dereglărilor ținutei.

În contextul celor expuse, în scopul protecției și fortificării sănătății copiilor ne propunem elaborarea acestui regulament, care va include multiple probleme ce se află în vizorul Serviciului de Supraveghere de Stat a Sănătății Publice cum ar fi: norme sanitare față de amplasarea instituțiilor de educație timpurie, față de clădire și încăperile de bază cât și principiile de organizare a procesului instructiv-educativ, a alimentației echilibrate, asigurarea cu apă și canalizare, parametrilor iluminatului natural și artificial, regimul de microclimă, întreținerea teritoriului, încăperilor și principiile de organizare a asistenței medicale.

Prezentul Regulament sanitar privind igiena instituțiilor de educație timpurie va include următoarele principale capitole:

Nerespectarea prezentului Regulament sanitar privind igiena instituțiilor de educație timpurie va atrage după sine răspundere contravențională, în conformitate cu art. 80, aliniatul 3 al Codului contravențional.

Prezentul Regulament stabilește obligatorii pentru:

- a) Amplasarea instituțiilor de educație timpurie;
- b) Amenajarea și menținerea teritoriului;
- c) Dotarea și întreținerea încăperilor;

- d) Iluminatul natural și artificial al încăperilor;
- e) Încălzirea și ventilația încăperilor;
- f) Asigurarea cu apă potabilă și sanitație;
- g) Norme sanitare pentru educarea și întreținerea copiilor cu dizabilități;
- h) Prevenirea bolilor;
- i) Organizarea alimentației și nutriției;
- k) Educația pentru sănătate a copiilor de vârstă preșcolară;
- l) Igiena personalului;
- m) Activitățile de bază ale lucrătorului medical.

Menționăm faptul, că comparativ cu Ordinul comun al Ministerului Sănătății și Ministerului Educației nr. 239/380 din 01. 11. 1996 „Cu privire la asigurarea medico – sanitară a copiilor din instituțiile preșcolare” prezenta HG oferă o gamă largă, complexă și detaliată a problemelor ce țin de activitatea instituțiilor de educație timpurie. Noutățile principale menționate în prezenta HG vizează diverse aspecte. Menționăm faptul, că autorii accentuează mai detaliat elemente de întreținere și finisare interioară a încăperilor din aceste instituții. O descriere complexă și multilaterală este menționată la capitolul ce vizează organizarea alimentației în instituțiile de educație timpurie. Elementul acesta a fost descris mai detaliat, dat fiind faptul, că anume copiii prezintă grupul cel mai vulnerabil din populația generală și manifestă o sensibilitate mai sporită la agenții bacterieni cu mecanism de transmitere fecalo-oral. De asemenea este important să menționăm elaborarea de către autorii acestui proiect a listei produselor alimentare interzise, care va da posibilitatea promovării unei alimentații sănătoase. Concomitent, au fost introduse momente ce țin de organizarea mai eficientă a procesului instructiv-educativ.

Asistența medicală a copiilor în aceste instituții a fost descrisă mai detaliat în prezenta HG. Astfel, au fost redate obligațiile de bază a personalului medical din instituțiile de educație timpurie, a fost elaborată nota informativă privind asistența medico-sanitară în aceste instituții, care va da posibilitate de a monitoriza mai eficient starea de sănătate a copiilor și raportarea de către personalul medical a stării de sănătate a copiilor. Este important să menționăm, că organizarea unui grup de lucru cu participarea instituțiilor medico-sanitare publice a dat posibilitatea să fie elaborată Lista echipamentului medical și medicamentelor pentru cabinetul medical din instituțiile de învățământ. Acest element este completamente inovator pentru prezenta HG și va îmbunătăți calitatea asistenței medicale și fortificarea tinerii generații în creștere.

Estimarea posibilelor consecințe în cazul în care nici o acțiune nu e întreprinsă

În cazul în care nu va fi aprobat proiectul de act normativ vor fi neglijate condițiile de desfășurare a procesului instructiv-educativ în instituțiile de educație timpurie, care nemijlocit va avea impact asupra stării de sănătate a tinerii generații, nivelul morbidității va spori semnificativ. O problemă prioritară cu care s-ar confrunta Serviciul de Supraveghere de Stat a Sănătății Publice cât și alte organe care desfășoară supravegherea în domeniul activității instituțiilor de educație timpurie ar fi lipsa unei legislații aprobate la nivel de

Guvern, care ar fi necesară în rezolvarea multiplelor probleme în acest domeniu, cum ar fi: amplasarea instituțiilor de educație timpurie, întreținerea și finisarea principalelor încăperi cât și cele auxiliare, asigurarea parametrilor iluminatului natural, artificial, microclimaterici conform normelor sanitare, organizarea și asigurarea unui regim instructiv-educativ corespunzător vârstei și stării de sănătate, organizarea și asigurarea unei alimentații sănătoase cât și a asistenței medicale sigure și eficiente a copiilor din instituțiile de educație timpurie.

Scopul statului

Prezentul proiect de act normativ vine să reglementeze condițiile optime de desfășurare a procesului instructiv-educativ, care vor contribui nemijlocit la formarea intelectuală, achiziționarea competențelor, aptitudinilor, capacităților de analiză, spirit lucid și claritate, încadrare în viața socială și civică a copilului și supravegherea lor. Concomitent, crearea condițiilor optime vor contribui la formarea personalității și sensibilității copiilor, valorificarea intelectuală, constituind principiul identității a fiecărui copil. Toate aceste elemente vor contura și vor fortifica starea de sănătate a copiilor și va crea un mediu sigur și stabil.

Prezentul regulament sanitar va fi obligatoriu pentru persoanele juridice și întreprinzătorii individuali, activitatea cărora este legată de proiectare, construcție, reconstrucție, exploatarea instituțiilor de educație timpurie, instruirea și educația copiilor, de asemenea, pentru organele și instituțiile ce efectuează supravegherea de stat a sănătății publice.

Costuri majore și beneficiile anticipate ale intervenției statului

Impacturi negative sau costurile în urma intervenției statului

În cazul implementării actului normativ statul va suporta cheltuieli la dotarea, amenajarea centrului de resurse pentru educație incluzivă și amenajarea teritoriului instituției de educație timpurie.

Menționăm, că Autoritățile administrației publice locale cât și persoanele juridice (în cazul instituțiilor de educație timpurie private) vor alocă surse bănești pentru întreținerea și îmbunătățirea condițiilor instructiv-educative, asigurarea unei alimentații sigure și sănătoase și a unei asistențe medicale de calitate a copiilor din instituțiile de educație timpurie.

Conform art. 80, aliniatul 3 al Codului contravențional, neîndeplinirea în termen a prescripțiilor legale ale autorităților competente privind înlăturarea încălcării regulilor și a normelor sanitar – igienice și sanitar – antiepidemice se sancționează cu amendă de la 200 la 250 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de 250 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

Impacturi pozitive sau beneficiile intervenției statului vor fi:

Implementarea unui act normativ privind igiena instituțiilor de educație timpurie va da posibilitate crearea condițiilor optime, care nemijlocit vor avea premiză în fortificarea stării de sănătate, creșterea și dezvoltarea tinerii generații, încadrarea copiilor în societate, dezvoltarea multilaterală și armonioasă a personalității și intelectului fiecărui copil, formarea culturii generale, adaptarea în colectiv, posibilitatea copiilor de a însuși programele prevăzute de instruire și educație, de a-și dezvolta limbajul, abilitățile, cunoștințele despre corpul lor și mediul înconjurător.

Nesiguranțele majore referitor la potențialele impacturi ale intervenției statului.

Una din nesiguranțele majore a implementării acestui regulament este lipsa surselor bănești a autorităților publice locale necesare îmbunătățirii condițiilor sanitare a instituțiilor de educație timpurie.

De asemenea pentru crearea condițiilor de asigurare a instituțiilor de educație timpurie cu apă de calitate, buna funcționare a sistemului de canalizare și încălzire, iluminat, salubritatea teritoriului este necesară intervenția nemijlocită a serviciilor abilitate, care vor asigura funcționarea instituțiilor de educație timpurie.

Evaluarea abordărilor alternative

Opțiunile sunt cele propuse mai jos.

Opțiunea I: a nu face nimic, a lăsa situația existentă.

Opțiunea II: elaborarea și adaptarea Regulamentului sanitar

Alternative	Posibile avantaje	Posibile dezavantaje
1. A nu face nimic	<p>1. Nu vor exista costuri suplimentare pentru îmbunătățirea condițiilor și alimentației în IP.</p> <p>2. Nu va fi necesară implementarea noilor norme sanitare și instruirea angajaților IP.</p> <p>3. Nu va exista temei legal pentru efectuarea supravegherii de stat a sănătății publice efectuate de către Serviciul de Supraveghere de Stat a Sănătății Publice.</p>	<p>1. Lipsa unor norme sanitare privind activitatea IP va duce la creșterea indicatorilor negativi ai stării de sănătate a copiilor și la menținerea situației nefavorabile existente în IP.</p> <p>2. Lipsa acestei reglementări va duce la imposibilitatea monitorizării din punct de vedere sanitar al condițiilor de desfășurare a procesului instructiv-educativ al copiilor, sănătatea și igiena colectivităților de copii.</p> <p>4. Lipsa instruirii profesionale a angajaților</p>

		<p>privind asigurarea condițiilor de instruire a copiilor din IP.</p> <p>5. Lipsa reglementării sanitare în domeniu va condiționa deficiențe la etapa de proiectare, construcție și reconstrucție a IP, domeniu prioritar pentru proiectanți și arhitecți.</p>
2. Elaborarea și adaptarea Regulamentului sanitar	<p>1. Apariția a unui Regulament sanitar în legislația sanitară.</p> <p>2. Sporirea supravegherii de stat a sănătății publice în scopul verificării corespunderii IP cu acest regulament</p> <p>3. Crearea condițiilor sanitare optime în instituțiile preșcolare.</p> <p>4. Fortificarea stării de sănătate a copiilor ce frecventează IP, îmbunătățirea indicatorilor stării de sănătate.</p> <p>5. Respectarea normelor sanitare la etapa de proiectare a IP, construcție și reconstrucție a acestora.</p> <p>6. Apariția temeiului legal pentru desfășurarea de către SSSSP a supravegherii de stat a sănătății publice a IP pentru a aprecia corespunderea cu normele sanitare.</p>	<p>1. Costuri suplimentare ocazionate de implementarea acestui regulament sanitar, suportate de către IP precum și de autoritățile abilitate.</p>

Evaluarea economico-financiară a cheltuielilor privind activitatea instituțiilor de educație timpurie:

Nr. d/o	Indicatori	Suma, lei
1.	Cheltuieli medii în lei pentru o zi la alimentație pentru un copil	12
2.	Cheltuieli medii în lei de întreținere pentru un copil/an (procurare material didactic, jucării, lenjerie, etc.)	1702 lei
3.	Salariu mediu în lei pentru un educator	2600lei x12 luni=31200
4.	Salariu mediu lei pentru alt personal (ajutor de educator, electrician, etc)	700 lei x12 luni=8400
5.	Alte cheltuieli, lunare (asigurare cu iluminat, apeduct, canalizație și la sezon încălzirea, etc.)	2200lei x12 luni=26400

În perioada anului 2013 au funcționat 1389 instituții de educație timpurie în care au fost instituționalizați 134676 copii. Cheltuielile medii pentru un copil în zi pentru alimentație în instituțiile de educație timpurie constituie 12 lei. Astfel pentru o zi în alimentație cheltuielile medii pentru 134676 copii va constitui 1.616.112 lei (12 lei/zi x 134676 copii = 1.616.112 lei).

Cheltuielile ce se referă la asigurarea cu salariu la educatori, alt personal cât și alte servicii achitate din bugetul statului au constituit: (1702 lei x 134676 copii) + (31200 lei + 8400 lei + 26400 lei) x 1389 instituții de educație timpurie = 321,0 mln lei/an.

Menționăm faptul, că pentru activitatea instituțiilor de educație timpurie sunt necesare cheltuieli pentru dotare. Astfel, pentru dotarea unei instituții de educație timpurie cu capacitatea de 50 locuri sunt necesare următoarele cheltuieli: pentru dotarea unui bloc alimentar – 150 mii lei, pentru dotarea spălătoriei –25 mii lei, iar pentru un copil, inclusiv alimentația în grupă 2000 lei/lună.

Pentru dotarea și amenajarea centrului de resurse pentru educație incluzivă din cadrul instituției de educație timpurie sunt necesare următoarele cheltuieli:

Evaluarea economico-financiară a cheltuielilor privind dotarea și amenajarea centrului de resurse pentru educație incluzivă

Tipurile de activități	Cheltuieli, mii lei
Aria pentru activități comune	32,500
Aria psihologului	20,000
Aria kinetoterapeutului	4000
Aria de dezvoltare senzorială	5000
Grup sanitar	10,500

Total=72,000 lei x 1434 instituții de educație timpurie=103 mln.248 mii, lei

Notă: Dotarea centrului de resurse pentru educație incluzivă din cadrul instituției de educație timpurie este menționată în anexa nr. 6 al prezentului regulament.

Concomitent, este necesar amenajarea teritoriului instituției de educație timpurie care se estimează aproximativ la 300000 lei. Pentru 1434 instituții de educație timpurie va constitui 430 mln.200 mii, lei.

Se presupune că în cazul când nu va fi aprobat acest proiect de HG, va spori numărul de îmbolnăviri. A fost estimat, că în mediu pe an 20% din copii cu vârsta de până la 7 ani, vor avea nevoie de tratament, pentru o perioadă de până la 10 zile de tratament cu costul mediu de 600 lei. Astfel, conform datelor parvenite de la Centrele de Sănătate Publică teritoriale în perioada anului 2013 au fost instituționalizați 134676 copii cu vârsta de 1-7 ani. Prin urmare acest cost este de 16.161.120 lei (0,2x 134676 copii x 600 lei).

Se presupune că pentru fiecare caz de îmbolnăvire un părinte va fi absent de la lucru pentru perioada de boală a copilului. Prin urmare costurile legate de absența părinților este: 26935,2 de cazuri de îmbolnăviri x 10 zile x 109 lei zi (conform salariului mediu pe 2011) = 29.359.368 lei.

Este în plină amploare demararea Proiectului „Energie și Biomasă în Moldova” finanțat de Uniunea Europeană și co-finanțat, implementat de PNUD Moldova prin care toate comunitățile rurale sunt încurajate să valorifice sistemul de încălzire pe bază de biomasă. Proiectul Energie și Biomasă în Moldova este un proiect de 4 ani, implementat în anii 2011-2014. Bugetul total al proiectului este de 14.56 milioane Euro, acordați de Uniunea Europeană (14 mln. Euro) și PNUD Moldova (560,000 Euro). În anul 2011, primul an de activitate al Proiectului Energie și Biomasă, în 35 de sate din 8 raioane ale Republicii Moldova (Ștefan Vodă, Leova, Cantemir, Hâncești, Telenești, Sângerei, Fălești și UTA Gagauz Yeri) au demarat proiecte de instalare a sistemelor termice pe bază de biomasă în școli, grădinițe, centre de sănătate, cu sprijinul financiar al proiectului. Datorită noii surse de energie, 42 de clădiri vor fi încălzite cu energie din biomasă, peste 18.000 de persoane, dintre care 8542 copii, beneficiind direct de noua sursă energetică.

Raionul Ștefan Vodă este primul raion care valorifică sistemul de încălzire pe biomasă. În prezent (șapte) 7 instituții de educație timpurie din acest raion dispun de încălzire pe biomasă din ele 4 (patru) au sistem de încălzire combinat. Prima instituție de educație timpurie care beneficiază de acest sistem este cea din satul Ermoclia cu capacitatea de 175 copii. Menționăm faptul, că instituția de educație timpurie din satul Ermoclia în anul 2011 a funcționat pe bază de gaze naturale. Cheltuielile pentru încălzirea edificiului în perioada rece a anului a constituit 130 mii lei. Volumul de gaze cheltuite în perioada de referință a fost 32000m³. În prima jumătate a perioadei rece a anului 2012 această instituție a cheltuit 7900m³ ceea ce a constituit 48.700 lei. În a doua jumătate a anului, odată cu instalarea sistemului de încălzire cu biomasă cheltuielile instituției s-au redus constituind 39.700 lei. Comparativ cu perioada anului 2011 suma cheltuită pentru încălzirea acestei instituții de educație timpurie s-a redus cu 40.000 lei. Suma economisită va da

posibilitate de a folosi rezervele financiare în alte scopuri (ex. alimentația copiilor, asistența medicală etc.).

Concluzie: Reieșind din cele expuse, implementarea noului proiect va reduce cu mult cheltuielile pentru întreținerea (încălzire) instituțiilor de educație timpurie din spațiul rural. Odată cu implementarea noului proiect calculele evaluării economico-financiare a instituțiilor de educație timpurie nu vor depăși cheltuielile suportate din partea statului, ci va da posibilitate economisirea resurselor financiare în aceste instituții.

Un contingent aparte îl prezintă copiii cu dezabilități care vor fi încadrați în instituțiile de educație timpurie. Conform datelor Casei Naționale de Asigurări Sociale în RM sunt înregistrați 3120 copii cu dezabilități, inclusiv cu dezabilități severe – 1701, accentuate – 1110 și medii – 309 copii. Lunar pentru acești copii se cheltuie circa 1582 lei, iar anual circa 19.066 lei.

Se presupune, că în cazul când nu va fi aprobat acest proiect de HG, va spori numărul de îmbolnăviri. A fost estimat, că în mediu pe an 30% din copii cu dezabilități cu vârsta de până la 7 ani, vor avea nevoie de tratament, pentru o perioadă de până la 10 zile de tratament cu costul mediu de 800 lei. Prin urmare acest cost este de lei 224.640 lei ($0,3 \times 936 \text{ copii} \times 800 \text{ lei}$).

Se presupune că pentru fiecare caz de îmbolnăvire un părinte va fi absent de la lucru pentru perioada de boală a copilului. Prin urmare costurile legate de absența părinților este: $936 \text{ de cazuri de îmbolnăviri} \times 10 \text{ zile} \times 109 \text{ lei zi}$ (conform salariului mediu pe 2013) = 1.020.240 lei.

Concluzie: Considerăm oportună instituționalizarea copiilor cu dizabilități cu vârsta de 1-7 ani, deoarece grija personalului și condițiile adecvate de îngrijire va reduce mult cheltuielile pentru un copil din această categorie. Lipsa părinților de la serviciu va reduce randamentul muncii și venitul pe economia națională.

Date privind numărul de copii cu dizabilități cu vârsta cuprinsă între 1-7 ani, beneficiari de alocații sociale de stat, din Republica Moldova situația la 18.02.2014 (conform datelor Casei Naționale de asigurări Sociale)

Nr. d/o	Categoriile de beneficiari	Numărul de copii	Mărimea medie a alocației sociale de stat, lei	Alocație socială pentru îngrijire, lei	Suport financiar de stat, lei	Total, lei
1.	severe	1701	345,36	500,00	50,00	895,36
2.	accentuate	1110	293,26	0	50,00	343,26
3.	medii	309	293,26	0	50,00	343,26
	Total	3120				1581,88* 12=1906

						6,56 lei anual
--	--	--	--	--	--	---------------------------

Se presupune, că din cele 1400 instituții de educație timpurie în 10% din ele vor fi distribuiți copii cu dizabilități. Astfel, cheltuielile care vor fi suportate pentru amenajarea acestor instituții vor fi următoarele:

- 1) Pentru buna organizare a procesului instructiv-educativ cele 140 instituții de educație timpurie vor trebui să fie asigurate cu cadre didactice de sprijin, în acest caz cu psihopedagogi. Conform datelor statistice (www.statistica.md) salariu mediu lunar a unui psihopedagog în perioada anului 2013 a constituit circa 3000 lei. Deci în acest caz cheltuieli pentru achitarea salariilor pedagogilor din 140 instituții de educație timpurie în care vor fi distribuiți copii cu dizabilități va constitui 420.000 lei (140 instituții de educație timpurie*3000). Anual vor fi cheltuiți 5.040.000 lei pentru achitarea salariilor psihopedagogilor (420.000 lei*12 luni).
- 2) Circa 1700 copii cu dizabilități severe trebuie să beneficieze de asistenți sociali personali. În acest caz, conform datelor statistice salariul mediu lunar a unui asistent social constituie circa 2800 lei. Fiecare copil cu dizabilități severe trebuie să fie sub atenția unui asistent social. În acest caz cheltuieli pentru achitarea salariilor pentru fiecare asistent social constituie 4.760.000 lei (1700 asistenți sociali*2800 lei). Anual aceste cheltuieli pentru achitarea salariilor vor fi de 57.120.000 lei (4.760.000 lei*12 luni).
Cheltuieli totale pentru achitarea salariilor psihopedagogilor și asistenților sociali din 140 instituții de educație timpurie în care vor fi distribuiți copiii cu dizabilități anual vor fi cheltuite 62.160.000 lei.
- 3) Concomitent, aceste 140 instituții de educație timpurie trebuie să fie dotate și amenajate conform destinației. În acest caz ele în dependență de caracterul dizabilității vor fi amenajate cu pante, cărări pentru plimbări, cu mijloace speciale pentru copii cu dizabilități mentale auz, mese individuale cu telecomandă etc. Pentru toate aceste mijloace trebuie să fie alocate din buget circa 1.000.000 lei.

Strategia de consultanță

Grupuri de interese

Introducerea noului act normativ va fi resimțită într-o măsură diferită de diferite grupuri cointeresate în activitatea instituțiilor de educație timpurie.

Primul grup este reprezentat de utilizatori, în cazul nostru copiii, care vor frecventa instituțiile de educație timpurie.

Al doilea grup sunt persoanele juridice și întreprinzătorii individuali activitatea cărora este legată de proiectarea, construcția, reconstrucția și exploatarea instituțiilor de educație timpurie.

Al treilea grup sunt autoritățile publice, responsabile de elaborarea și implementarea politicilor de sănătate.

Al patrulea grup sunt organele de supraveghere și control (Centrul Național de Sănătate Publică, Centrele de Sănătate Publică municipale și raionale), responsabile de supravegherea implementării și respectării noului act normativ.

Strategia de consultanță

La etapa de elaborare a acestui document au fost luate bunele practici din UE. Astfel, domeniul activității instituțiilor de educație timpurie a fost de bun augur în întrunirile organizate de către Ministerul Educației, Ministerul Sănătății, reprezentanții UNICEF și al expertului străin Emer Ring, șef pedagogie reflexivă și studii ale copilăriei timpurii, din cadrul Colegiului Mary Immaculate (Universitatea Limerick), Irlanda. Dna Emer Ring și-a expus părerea în cadrul întrevederilor organizate de către specialiștii ME și MS. Obiectivele principale ale întrevederilor s-au axat pe analiza fiecărui capitol în parte. O atenție deosebită au fost abordate normelor sanitare privind amplasarea și etapa de proiectare a instituțiilor de educație timpurie, referitor la construcții și încăperile principale a instituțiilor de educație timpurie, sistemului de iluminare naturală și artificială din instituțiile de educație timpurie, sistemelor de încălzire și ventilație, organizării alimentației și nutriției copiilor, etc.

Este necesar de a menționa, că pe parcursul întrevederilor au fost vizitate mai multe instituții de educație timpurie în care au fost evaluate condițiile sanitare actuale din cadrul instituțiilor de educație timpurie și articularea acestora cu normele sanitare prezente, care vor fi implementate pe teritoriul republicii. Un domeniu foarte mult discutat pe parcursul întrevederilor a fost implementarea normelor sanitare privind activitatea și încadrarea copiilor cu nevoi speciale în cadrul instituțiilor de educație timpurie. Domeniul dat include implementarea de la vîrstă fragedă a educației incluzive a copiilor cu vîrsta de 1-7 ani, care va da posibilitate mai ușor să se încadreze în societate. Prin domeniul de implementare a educației incluzive va da posibilitatea egalitatea în drepturi a copilului și socializarea lor și formarea din punct de vedere psihologic a personalității copilului.

Întru definitivarea acestui document au fost organizate multiple ședințe în cadrul Ministerului Sănătății cu participarea specialiștilor din cadrul Centrului Național de Sănătate Publică și al expertului național din cadrul Centrului de Sănătate Publică mun. Chișinău. Discuțiile s-au axat pe analiza fiecărui capitol în parte și au fost discutate posibilitățile și căile de implementare a acestui document. Specialiștii în domeniu au pus în discuție problemele cu care se confruntă actualmente instituțiile de educație timpurie. În cadrul discuțiilor s-au luat decizii care s-au expus ulterior în prezentul regulament sanitar.

Prezentul Regulament sanitar privind igiena instituțiilor de educație timpurie va fi expus pe site – ul Centrului Național de Sănătate Publică cât și pe ale Direcțiilor Generale de Învățământ, Tineret și Sport, pentru ca să-și expună opiniile referitor la acest proiect.

La elaborarea proiectului de act normativ privind activitatea instituțiilor de educație timpurie au fost consultați specialiștii din cadrul Centrelor de

Sănătate Publică municipale și raionale și catedra de Igienă a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „N. Testemițanu”.

Proiectul HG a fost plasat pe site-ul Ministerului Sănătății la rubrica „anunț de organizare a consultărilor publice” timp de o lună în care s-au expus cei cointeresați în problema vizată.

Menționăm, că plasarea proiectului HG pe site-ul MS a dat posibilitatea informării detaliate a populației. Prin intermediul multiplelor întrebări parvenite la consultarea publică specialiștii Centrului Național de Sănătate Publică au informat pe cei cointeresați în problema vizată. Analiza problemelor redactate au fost diverse, ceea ce denotă faptul că prezenta HG va deveni un element și o conduită de bază în activitatea nu numai a instituțiilor abilitate dar și a populației întregi.

Diversele probleme au vizat multiple aspecte ce țin de clădirea instituției de educație timpurie și încăperile ei de bază. De asemenea a fost evidentă problema creării condițiilor de iluminat natural și artificial în instituțiile de educație timpurie. Cea mai mare parte de interlocutori s-au expus pe așa elemente ca finisarea încăperilor și dotarea lor. Concomitent, elementul cel mai important abordat la momentul consultărilor publice, care a fost acceptat este la compartimentul „Norme sanitare către încălzire și ventilație”. Dat fiind faptul, că încălzirea cu biomasă constituie un combustibil eficient, econom, accesibil pentru republică, în așa fel folosirea acestuia va da posibilitate de a reduce cheltuielile din bugetul de stat. Această propunere a fost acceptată unanim de către specialiștii Serviciului de Supraveghere de Stat a Sănătății Publice. Un element deosebit de important care în mare parte a fost analizat de cei cointeresați este alimentația copiilor. Opiniile au fost diverse, ceea ce a dat posibilitatea completării și îmbunătățirii calității acestor compartimente. Descrierea detaliată, vizând multiple probleme ce țin de organizarea alimentației copiilor a determinat și a scos în evidență, că anume copiii necesită o atenție mai deosebită în rezolvarea acestei probleme.

Prezenta HG include elemente de organizare a regimului instructiv-educativ, care bineînțeles au fost consultate cu Direcțiile de Învățământ Tineret și Sport teritoriale și Institutul de Științe al Educației, care s-au expus pe marginea acestei probleme și au contribuit la o restructurare mai eficientă a regimului instructiv-educativ în instituțiile de educație timpurie. Dat fiind faptul, că aceste elemente în viața unui copil joacă un rol important și constituie o problemă pedagogico-medicală s-a ajuns la concluzia eficientizării și organizării procesului instructiv-educativ, care să nu ducă la oboseala copilului ci să contribuie la dezvoltarea lui multilaterală. În acest context abordarea acestei probleme a dus și la propagarea unui mod sănătos de viață printre copiii instituționalizați. S-a pus accentul evident pe organizarea activităților de educație fizică, care nu trebuie să lipsească din curriculum.

Un element de discuție la prezenta HG a vizat normele sanitare la întreținerea încăperilor, terenurilor și organizarea măsurilor de dezinfecție în instituțiile de educație timpurie. Bineînțeles au fost relatate și menționate diverse probleme ce țin de marcarea lenjeriei pentru copii, întreținerea jucăriilor. În așa fel calitatea acestui capitol a fost îmbunătățită cu noi elemente

de bază care va servi la îmbunătățirea condițiilor sanitare în instituțiile de educație timpurie.

Astfel, expunerile pe marginea acestui document normativ a dat posibilitatea acceptării diverselor momente, care bineînțeles au stat la baza îmbunătățirii acestei HG.

De asemenea a fost organizată masa rotundă în care a fost pus în discuție proiectul Hotărârii de Guvern „Cu privire la aprobarea Regulamentului sanitar pentru instituțiile de educație timpurie”, în care au participat autoritățile abilitate în domeniu.

Proiectul de act normativ a fost transmis pentru consultare Ministerului Educației, Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei, Ministerului Economiei, Ministerului Finanțelor, Ministerului Justiției, Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției, Confederației Naționale a Sindicatelor din Republica Moldova și Confederației Naționale Patronatelor din Moldova, Congresul Autorităților Locale.

Recomandări (sumar)

Autorii AIR propun elaborarea Regulamentului sanitar pentru instituțiile de educație timpurie, întrucât aceasta oferă cel mai înalt nivel de beneficiu, în special, fortificarea stării de sănătate a copiilor, care va contribui la dezvoltarea competențelor, capacităților, atitudinilor și buna încadrare a tinerii generații în societate pe viitor.